

Dél-Alföldi Régió

Regionális Információs Társadalom Stratégia (RITS)

Kézirat – végső verzió, pályáztatónak, elfogadásra
Verzió: 3.1

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	3
1. Kihívás régió szinten, célkitűzések meghatározása	6
2. Helyzetelemzés, jelenlegi helyzet	7
2.1. A figyelembe veendő nemzetközi (különösen az e-Europe program), nemzeti és MITS stratégiák vizsgálata	7
2.1.1. Információs társadalmi kihívás: a globális kihívás	7
2.1.2. Információs társadalmi kihívás: az európai kihívás	9
2.1.3. Információs társadalmi kihívás: magyarországi kihívás	11
2.2. A régióban már kidolgozott IT stratégiák és programok	13
2.3. Az informatikai, információs tudásbázis, ismeretek helyzete a régióban	15
2.3.1 Az IT tudásbázis a régióban	15
2.3.2 Virtuális elérhetőség és kereshetőség helyzete a régióban.....	16
2.4. Az IT-hez kapcsolódó K+F helyzete a régióban	19
2.5. Az információs gazdaság helyzete a régióban	20
2.6. A meglévő elektronikus tartalmak, adatbázisok és szolgáltatások minőségének és hozzáférhetőségének vizsgálata	22
2.7. A jogi-, társadalmi- és kulturális környezet vizsgálata a régióban az IT vonatkozásában	31
2.8. A meglévő informatikai infrastruktúra – technika, technológia – helyzete a régióban	32
3. SWOT analízis	33
4. Jövőkép meghatározása	36
5. RITS stratégia célrendszerének kialakítása (átfogó, a cselekvési területek, a főirányok figyelembe vételével, hosszú, közép (2007-2014)- és rövid távú (2005-2006) célok meghatározása).....	37
6. A RITS megvalósítás prioritásainak meghatározása.....	41
7. A hosszú- közép és rövid távú fejlesztési stratégia elemeinek részletes bemutatása, kapcsolatok a MITS és az eEurope programjaihoz	44
7.1 A fejlesztési stratégiai kiindulási pontjainak megalapozása	44
7.2 A fejlesztési stratégiai elemei.....	46
8. RITS programok, (pilot) projektek meghatározása, célok, határidők, költségek, mutatószám rendszer	56
9. A RITS stratégia megvalósításának folyamata és eszközei – a lehetséges szervezeti és pénzügyi keretek megjelölése, a megvalósítás alternatívái.....	58

Vezetői összefoglaló

Preambulum:

A Dél-alföldi régió 2000-ben elsők között rendelkezett információs társadalom stratégiával a magyar régiók között, mely már akkor mutatta, hogy a régió vezetése elkötelezett az információs társadalom kiépítése, fejlesztése iránt. Az azóta eltelt öt év azonban rámutatott arra, hogy az IT szektorban a hosszútávú stratégiák a technológiai - technikai fejlődés és a környezeti változások gyorsasága miatt pár év alatt elavulnak, ezért a stratégiai elgondolásokat módosítani kell.

Az új IT stratégia „alapkövei” a következők:

I. alapkő:

Helyzelelemzésünk és stratégia programjaink arra a modellre épülnek, hogy a RITS-nek – mint támogató stratégiának - egyrészt a régió területfejlesztési stratégiáját, másrészt az országos információs társadalom stratégiát kell szolgálnia.

II. alapkő:

Véleményünk szerint információs társadalmi stratégia alapja, hogy az információs, vagy tudásgazdaságban a versenyelőny az egyre rövidülő életrciklusú termékek, szolgáltatások piacán az innovátorok, az újítók egyszóval a „tudástőkések” kezében összpontosul. Regionális szinten ezen IT innovátor szervezetek (köz, civil, üzleti szereplő egyaránt) támogatása segítheti egy régió versenyképességének növekedését. Eszközrendszerünknek minden esetben szolgálnia kell az ember-eszköz-tartalom hármas pillérét.

III. alapkő:

Véleményünk szerint az online közszolgáltatások (eGovernment) kiépítése kapcsán kormányzati szinten kell beavatkozni, mint szabályozási mint cselekvési programok kapcsán. Regionális szinten az információ áramlás „up and down” természetéből adódó lehetőségek kiaknázására és a veszélyek minimalizálására kell törekedni.

IV. alapkő:

Amennyiben az információs technológiák terjedése, az ezzel kapcsolatos ismeretanyag társadalmisítása kellő kontroll hiányában valósul meg, úgy e folyamat a területi különbségek erőteljes növekedését eredményezi. Cél ezért, hogy a megcélzott fejlődés területileg is kiegyensúlyozott legyen, így a technológiák valamint a kapcsolódó ismeretanyag terjedésében is biztosítani kell minden felhasználó számára a hozzáférést, ezzel is meggátolva, hogy kialakuljon illetve növekedjen a digitális szakadék a régiók között, illetve egy-egy régióon belül.

V. alapkő:

A 2000-ben elkészített és elfogadott regionális információ társadalmi stratégiai céljai a környezeti változások, valamint az azóta bekövetkezett IT konvergencia miatt nem elérhetők. A megfogalmazott célok operatív megvalósulása nem, vagy csak részben történt meg (pl: Megapark, Infopark projektek). A célállapot kitűzésénél a stratégiai megfogalmazásánál figyelembe kell venni, hogy nem rendelkezünk megalapozott IT szcenáriókkal, ezért a jövőkép alkotás csak az életminőség szintjének folyamatos ICT technológiákkal történő emelését tűzheti ki.

Jövőképünk:

A Dél-alföldi Régiónak többek között az információtechnológiában rejlő lehetőségek segítségével egy olyan európai régióvá kell válnia 2014-re, amelyben az állampolgárok ki tudják aknázni a Régió természeti és társadalmi adottságaiban rejlő lehetőségeket. **Cél az életminőség szintjének folyamatos ICT technológiákkal történő emelése, a köz-, az üzleti és a civil szektorban egyaránt.**

Másképp fogalmazva regionális információs társadalom stratégiánk nem más, mint hogy **a földrajzi környezetből és a tudásbázisból kiaknázható előnyök minél fokozottabb hasznosulását segítse elő a megfelelő információs technológiai alrendszer a régióban, egy élhető és a fiataloknak is lehetőségeket biztosító környezet létrejöttének megteremtése érdekében.**

Megvalósítandó stratégia program elemei:

I) Valósuljon meg egy virtuális logisztikai központ a Dél-alföldi régióban, mely a DKMT Eurorégió többnyelvű szállítmányozási információs adatbankja.

II) Kerüljenek kialakításra innovatív ICT szolgáltatások a közlekedési alágazatban a közszféra, a magánszféra és a civilszektor együttműködésében regionális szinten (pl: sms parkolás).

III) Kerüljenek kifejlesztésre a közoktatásban a Sulinet tudásbázisán keresztül oktatási és ismeretterjesztő segédanyagok a Dél-alföldi Régióról.

IV) Álljon fel egy a meglévő regionális indulólapok és portálok katalogizált linkgyűjteménye és legyen folyamatosan karbantartva magyar, román, szerb, angol, német, francia és olasz nyelven.

V) Az egyetem köré szerveződő innovatív információtechnológiai kis- és középvállalkozások finanszírozása regionális PPP keretein belül létrejött kockázati tőke alap(ko)n keresztül.

VI) Jöjjön létre a Dél-alföldi Régió agráradottságainak megfelelő webes tudásbázis, mely az agrobusiness teljes vertikumát felöleli a támogatási-pályázati lehetőségektől egészen az aktuális piaci információkig.

VII) Induljon támogatási program a Dél-alföldi Régióban tevékenykedő kis- és középvállalkozások online piactereken történő megjelenésének támogatására.

VIII) Kerüljön kifejlesztésre a Duna–Körös–Maros–Tisza Eurorégió többnyelvű webes adatbankja lakossági, befektetői és turisztikai aspektusból.

IX) A Dél-alföldi Régió kiemelt gazdasági területeinek (ipari park, inkubátorház, vállalkozási övezetek) ICT-technológiákkal és szélessávú Internet hozzáféréssel történő fejlesztése.

X) Regionális kultúr- és program adatbank felállítása, mely a Régió szervezeteinek online-marketing lehetőséget teremt.

XI) Megfelelő B2B, valamint webináriumok kialakítása, ahol a jelentősebb gazdasági szereplők tájékozódhatnak a Dél-alföldi Régió gazdaságfejlesztési lehetőségeivel kapcsolatban, illetve érdemben véleményeket nyilváníthatnak a fejlesztési irányok kijelölésével és megvalósulásával kapcsolatban.

XII) A Dél-alföldi Régió gyógy-turizmusát összefogó chipkártya-rendszer kialakítása, regionális lojalitási program elindítása a forprofit szereplők bevonásával ("Dél-alföld Kártya" a Balaton- és Budapest kártyák adaptációjával).

XIII) Gyógyturizmus-online: Dél-alföldi gyógy-turizmus webes adatbank kialakítása

XIV) Színvonalas e-learning tananyagok elérésének biztosítása a teleház-hálózaton keresztül.

XV) Hátrányos helyzetben élők digitális írástudásának fejlesztése (kiegészítve esetleg az olcsóbb Internet-hozzáférés támogatásával)

XVI) A bio- és egészségipari kutatásokhoz potenciális kapcsolódó IT kis- és középvállalkozások számára létrehozott inkubátor/spinn-off ház létesítése Szegeden.

1. Kihívás régió szinten, célkitűzések meghatározása

Számos kitüntetett irányt lehet megfogalmazni egy stratégiai terv esetén. Gyakran az a tervek legnagyobb hiányossága, hogy szinte teljes mértékben nélkülözik a koncentrációt és felforgácsolják a rendelkezésre álló erőforrásokat. Egy funkcionális stratégia (az IT stratégiai ilyennek tekinthető) esetén ez a veszély még fokozottabban jelentkezik. Pontosan ezért a stratégia készítőit az a célkitűzés vezette, hogy a regionális specialitásokat figyelembe véve sikerüljön feltérképezni azt a néhány kulcsprioritást, mely területeken az informatika is hozzá tud járulni a legfontosabb regionális prioritásokhoz, specialitásokhoz. A Régió specialitásaiban rejlő lehetőségeket áttekintve világosan felrajzolódik, hogy milyen területeken lehet és kell elképzelni a következő néhány évben a fejlődést.

A társadalmi-gazdasági folyamatok következtében a Régió az Európai Unió dél-keleti kapujává vált. Ez egy olyan szituáció, amelyben rejlő lehetőségeket ki kell használni a régióban élő állampolgárok jobb jövője érdekében. Másrészt a régió egy fiatalos, dinamikus és komoly tudásbázissal bíró régió. Itt található az ország egyik legnagyobb egyeteme, továbbá számos komoly múlttal bíró főiskola (Baja, Békéscsaba, Kecskemét, Szarvas stb.). Az oktatási intézmények mellett a tudáskoncentrációt tovább erősítik a nemzetközi szinten is elismert olyan kutatóintézetek, mint a Bay Zoltán, a Gabonakutató, vagy a HAKI, hogy csak a legjelentősebbeket említsük.

Ezért a következő tervezési periódus informatikai stratégiájának nem más a feladata, mint **hogy a földrajzi környezetből és a tudásbázisból kiaknázható előnyök minél fokozottabb hasznosulását segítse elő a megfelelő informatikai eszközökkel a régióban, egy élhető és a fiataloknak is lehetőségeket biztosító környezet létrejöttének érdekében.**

A megfogalmazott gondolatokban, célkitűzésekben minden egyes területen ennek a vezérelvnek a teljesülését tartották szem előtt a stratégia készítői.

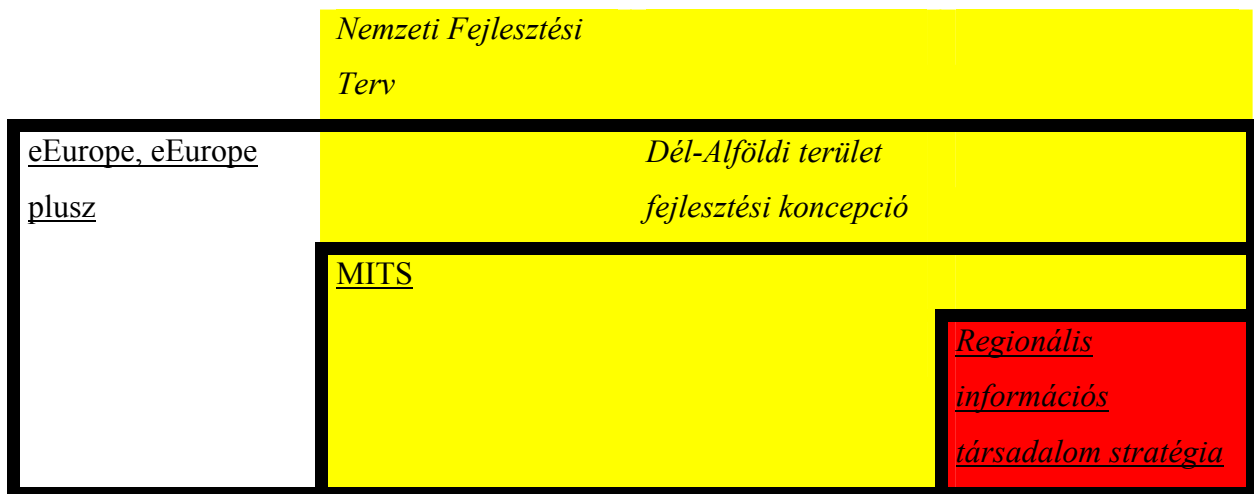
2. Helyzetelemzés, jelenlegi helyzet

2.1. A figyelembe veendő nemzetközi (különösen az e-Europe program), nemzeti és MITS stratégiák vizsgálata

Ahhoz, hogy az információs társadalom kiépülését és fejlődését szolgáló regionális információs társadalom stratégiát megalapozzuk a Dél-alföldi Régióban figyelembe kell vennünk a globális, az európai uniós és a magyar környezeti tényezőket, melyek mint egy „koordináta rendszer” meghatározzák egy regionális IT stratégiai mint funkcionális stratégiai lehetséges beavatkozási területeit.

ÁLLAPOT 1:

Helyzetelemzésünk és stratégia programjaink arra a modellre épülnek, hogy a RITS-nek – mint támogató stratégiának - egyrészt a régió területfejlesztési stratégiáját, másrészt az országos információs társadalom stratégiát kell szolgálnia.

Jelen dokumentáció ezen modell alapján kiinduló feltételként kezeli a fenti érvényben lévő dokumentumokat, koncepciókat.

2.1.1, Információs társadalmi kihívás: a globális kihívás

Az Internet 1994 óta terjed a világon. Annak idején mintegy 38 év kellett ahhoz, hogy a rádiózás 50 millió embert érjen el a földön, 13 év kellett ahhoz, hogy a TV-zés elérje az 50 milliót. Az Internet felhasználók száma ezt az 50 milliót „álomhatárt” 4 év alatt érte el. Ezen

a mindennapjainkat egyre jobban átalakító technológiai kapcsán felmerül a kérdés, hogy az Internet vajon tekinthető-e forradalmi technikai újításnak a XXI. század elején, mint az ipari forradalom időszakában a gőzgép? Vajon megváltoznak-e a domináns gazdasági erőforrások az értékteremtésben egymáshoz képest betöltött súlyuk alapján, vajon gyökeresen megváltozik-e a világ az Internet által? A stratégia kidolgozói meggyőződésük szerint a fenti kérdésekre igennel válaszolnak.

Az információs társadalomban az adat, az információ, a tudás az értékteremtési folyamatok alapja. Az adat, az információ kezelésére speciális hardverekre (gépekre), speciális szoftverekre (eljárásokra) és speciális emberi felkészültségre (tudástőkére) van szükségünk. Egyrészt ezek beszerzése, üzembe helyezése és a működtetése sokkal idő és munkaigényesebb mint azt az ipari beruházások esetén eddig tapasztaltuk, másrészt a változások megvalósulásának korlátja, hogy az informatikai rendszerek nem egy-egy üzemhez, termelési egységhez kötődnek, hanem az egész szervezethez komplex módon kapcsolódnak, melyek kompatibilitását a gazdasági, társadalmi szereplők (külső környezet) felé is meg kell teremtenünk.

A társadalmi és gazdasági feltételrendszer átalakulása közben megváltozik a GDP termelésében szerepet játszó erőforrások összetétele, súlya, jelentősége. Az ipari társadalmat felváltó információs társadalomban a domináns erőforrások tekintetében átrendeződés tapasztalunk, melyet az alábbi ábra szemléltet:

**Az ipari társadalom és az információs társadalom
gazdasági erőforrásainak jellemzője**

Ipari társadalom	Információs társadalom
Föld/ alapanyag, nyersanyag, energia	Technológia, (szabadalom, licence, know-how, védjegy)
<i>Pénztőke</i>	Vállalkozói tőke (információs, kapcsolati, bizalmi és anyagi)
Képzett munkaerő	Tudástőke (szakképzettség, jártasság, gyakorlat,

	emberi képességek, készségek)

Forrás: Elbert, Karoliny, Farkas, Poór / 2000, 24. oldal/ alapján saját szerkesztés

ÁLLAPOT 2:

Véleményünk szerint információs társadalmi stratégia alapja, hogy az információs, vagy tudás gazdaságban a versenyelőny az egyre rövidülő életciklusú termékek, szolgáltatások piacán az innovátorok, az újítók egyszóval a „tudástőkések” kezében összpontosul. Regionális szinten ezen IT innovátor szervezetek (köz, civil, üzleti élet szereplői egyaránt) támogatása segítheti egy régió versenyképességének növekedését.

2.1.2. Információs társadalmi kihívás: az európai kihívás

Az Európai Unió információs társadalommal kapcsolatos törekvéseit az e-Europe program határozza meg, melyet még 2000 tavaszán a liszaboni csúcson fogadtak el a kormányfők. *Az e-Europe program célja, hogy egész Európa része legyen az információs társadalomnak, biztosítsa Európa vezető szerepét a világon, és egyben a területi fejlettségbeli eltéréseket kezelje.* Az Unióban 20 alap közszolgáltatási feladatot definiáltak, melyet néhány éven belül a tagországokban a kormánynak online módon biztosítani kell.

Online közszolgáltatások rendszere az Európai Unióban

Állampolgárok részére

- 1, Jövedelemadó bevallás és kapcsolattartás Interneten
- 2, Munkaközvetítés, munkaügyi központok szolgáltatásai az Interneten
- 3, Állami és szociális segélyek folyósításának ügyintézés az Interneten (szociális segély, családi pótlék, diákhitel stb.)
- 4, Személyi okmányok igénylése az Interneten (jogosítvány, vállalkozói igazolvány stb.)
- 5, Személygépkocsi nyilvántartás az Interneten
- 6, Építési engedélyeztetés az Interneten
- 7, Rendőrségi bejelentések Interneten (például lopás esetén)
- 8, Könyvtári katalógusok Internetes elérése a közkönyvtárakban

- 9, Házassági, születési anyakönyvi kivonatok és egyéb okmányok igénylése az Interneten
- 10, Felvételi eljárás ügyintézése az Interneten a felsőoktatásba
- 11, Lakcímváltozás bejelentése Interneten
- 12, Egészségügyi szolgáltatások adminisztrációja az Interneten

Cégek szervezetek részére:

- 13, Társadalombiztosítási hozzájárulások nyilvános rendszere a munkavállalók számára (pl.: munkavállalói járulék egyéni számla)
- 14, Cégadók befizetése Interneten
- 15, ÁFA ügyintézés Interneten
- 16, Cégbejegyzés kezdeményezése és ügyintézés az Interneten
- 17, Adatszolgáltatás a statisztikai hivatalnak az Interneten
- 18, Vámügyintézés
- 19, Környezetvédelmi eljárások az Interneten
- 20, Közösségi ügyintézés a neten

Forrás: http://europa.eu.int/information_society/index_en.htm

A konkrét programoknak és szolgáltatásoknak a kialakítása az Európai Unióban a kormányok feladata, ennek a 20 alap online közszolgáltatásnak a kiépítését minden ország - köztük Magyarország is - elfogadta. A kiépítés folyamatában is megállapodtak a tagországok: először az információkhoz való hozzáférést teszik lehetővé az Interneten a lakosságnak, második lépésként a kétirányú tranzakciókat vezetik be (bejelentés – visszaigazolás a neten), végül a komplex ügyintézés online módszerekkel szeretnék támogatni, beleértve az Internetes fizetés és a digitális aláírás rendszerét is.

ÁLLAPOT 3:

Véleményünk szerint az online közszolgáltatások (eGovernment) kiépítése kapcsán kormányzati szinten kell beavatkozni, mint szabályozási mint cselekvési programok kapcsán. Regionális szinten az információ áramlás „up and down” természetéből adódó lehetőségek kiaknázására és a veszélyek minimalizálására kell törekedni.

2003 év második felében az eEurope2005 akcióterveinek támogatása érdekében egy 18 európai országban elvégzett felmérésben több mint 28 ezer felhasználót kérdeztek meg az elektronikus közszolgáltatások minőségéről és a felhasználási szokásokról. A felmérés eredményei arról tanúskodnak, hogy a felhasználók mintegy 80%-a megfelelőnek tartja az online közszolgáltatásokat és több mint felük nagyon elégedett a szolgáltatásokkal. A felhasználók majdnem 80%-a állítja, hogy ajánlaná e szolgáltatásokat másoknak. Amikor az elektronikus szolgáltatások előnyeiről kérdezték a felhasználókat, a legtöbb említést az időmegtakarítás (84%) és a rugalmasság (65%) kapta. A kutatás eredményei alapján megállapítható, hogy a felhasználói elégedettség biztosításának legfontosabb faktora a felhasználás egyszerűsége (lakosság esetén) és a webes szolgáltatások sebessége (üzleti vállalkozások esetén). A felmérés konklúziójaként megállapításra került, hogy az e-kormányzati szolgáltatások sikerének legfontosabb tényezői a munkafolyamatok optimalizálása, a folyamatok egyszerűsítése, valamint a közigazgatási hivatalok közötti információ megosztás és az információ újrahasznosítás fejlesztése.

Az Európai Unióhoz 2004 és 2007 között csatlakozó országok esetében a felmérés tanúsága szerint már lényegesen vegyesebb képet kapunk, hiszen itt bizonyos államok esetében még kormányzati portált sem találhatunk, csupán kormányzati szervek, minisztériumok bemutatkozó oldalait. Más esetekben pedig magas színvonalú online szolgáltatásokat is meg lehet figyelni.

Az európai államok elektronikus kormányzati megoldásainak elemzése során több helyen is találkozhatunk a regionalitás kérdéskörével. Az eEurope 2005 által megfogalmazásra került, hogy az e-kormányzati fejlesztések területén fontos szerepet kell, hogy játsszon a helyi és regionális kommunikációs és adminisztrációs megoldások kialakítása, amely cél elérésére komoly törekvést mutatnak az államok. Ettől eltekintve azonban a kutatásaink során tapasztaltak alapján csupán a témakör elméleti megjelenéséről számolhatunk be, a kormányzati regionális és helyi szint gyakorlati, dinamikus adatbázissal történő összekapcsolására nem találtunk példát.

2.1.3. Információs társadalmi kihívás: magyarországi kihívás

Az állami feladatok az információs társadalomban is ugyanúgy megfogalmazhatók mint az ipari társadalmakban: az államnak a kormányzatnak az információ technológiával összhangban lévő jogszabályalkotást, fejlesztő és támogató gazdaságpolitikát és az állami szervek online működésének biztosítását célzó intézkedéseket kell megfogalmaznia és megvalósítania. Ennek ismeretében fogalmazódott meg a Magyar Információs Társadalom Stratégiai (MITS)

Habár a magyar GDP növekedési üteme, és az infokommunikációs piac bővülése az átlagos európai ütemnél magasabb volt az elmúlt években, az információs társadalomra való felkészültséget, az Internet-hozzáférés mutatóit, az elektronikus kereskedelmet, az elektronikus üzletvitelt vizsgálva az Európai Unió átlagához képest alacsonyabb szintet mérhetünk minden területen.

A vezetékes és mobil telefonállomások száma, a kábeltelevíziós rendszerek elterjedése mellett az információs infrastruktúra kiépítése terén, relatív elmaradásunkat mutatja, hogy 100 magyar lakos közül 1999 végén még alig 10-12 % rendelkezett otthon személyi számítógéppel, és csupán 7-8 % volt az Internet-felhasználók száma. Ugyanebben az időszakban az Európai Unióban a számítógép ellátottság 34%-os volt , és 100 emberből 19 rendelkezett otthoni Internet eléréssel. A magyar háztartások kevesebb mint 5 %-a tudta az Internetet elérni, melyhez magasabb költségszint tartozott mint az európai országokban.

A vállalkozások közötti elektronikus kereskedelem nagysága összevetve a GDP nagyságával Magyarország tekintetében alacsony, főleg ha más országok ezen a területen elért eredményeit vizsgáljuk.

A tendenciák napjainkban már biztatóak. Gyakorlatilag ma már több mint 2,5 millió ember számára elérhető munkahelyén, iskolájában, barátainál vagy nyilvános hozzáférési pontokon az Internetet, azaz minden negyedik magyar állampolgár csatlakozik a világhálóra. A mai generációk az iskolában a Sulinet mellett nőnek fel, számukra az Internet ugyanolyan adottság mint a TV. A 18-25 éves korosztály több mint 50%-a az új információs és kommunikációs eszközök széles körét használja, így azok a vállalkozások, szervezetek akik nem alakítanak ki az Internettel kapcsolatos stratégiát „generációs” versenyhátrányba kerülhetnek.

Az eszköz ellátottság (számítógép, bérelt vonal, modem stb.) mellett az információs kultúra színvonalának növelése is közérdek. Az informatikai jártasságok hiánya középkorú és az idősebb generációra jellemző egész Európában. A kormányok feladata az „információs írástudás” (digitális írástudás) szintjének növelése érdekében programok indítása.

Az információs társadalom gazdaságának kiépülése egy ország versenyképességét is növelheti. Az állami szerepvállalás mértéke, annak intézmény- és eszközrendszere a kormányzati politika része. **Egy kormányzati programnak is figyelembe véve az ember-eszköz-tartalom egységét az alábbi célkitűzéseknek kell megfelelni:**

- **Információ technológiai infrastruktúra kiépülésének gyorsítása az országban**
- **Kormányzati tartalomszolgáltatás kialakítása, a nemzeti adatvagyon digitalizálása**
- **Az állampolgárok digitális írástudásának fejlesztése, elősegítése**

Ezen célkitűzések elérése érdekében több kormányzati program is indult az elmúlt időszakban (Sulinet plusz, kormányzati portál, eMagyarország pontok, közháló program stb.) melynek ismeretében a következő megállapítást tehetjük:

ÁLLAPOT 4:

Amennyiben az információs technológiák terjedése, az ezzel kapcsolatos ismeretanyag társadalmassítása kellő kontroll hiányában valósul meg, úgy e folyamat a területi különbségek erőteljes növekedését eredményezi. Cél ezért, hogy a megcélzott fejlődés területileg is kiegyensúlyozott legyen, így a technológiák valamint a kapcsolódó ismeretanyag terjedésében is biztosítani kell minden felhasználó számára a hozzáférést, ezzel is meggátolva, hogy kialakuljon illetve növekedjen a digitális szakadék a régiók között, illetve egy-egy régió belül.

2.2. A régióban már kidolgozott IT stratégiák és programok

2000-ben az DARFT megbízásából egy szakmai konzorcium elkészítette a Dél-alföld Intelligens Régió Stratégiáját, valamint az ehhez kapcsolódó operatív programokat. Ebben épp úgy, mint a Magyar Információs Társadalom Stratégiában, meghatározásra kerültek azok a főbb területek (elektronikus tartalmak és szolgáltatások; infrastruktúra; tudás és ismeret; jogi

és társadalmi környezet; kutatás és fejlesztés) ahol megfelelő beavatkozással jelentős eredmények érhetők el, hosszabb távon előmozdítva így egy regionális „információs társadalom” kialakulását.

Az előbbiekből egyértelműen kiderül, hogy a Dél-alföldi régió is magáénak vallja a MITS-ben foglaltakat, azonban mivel a MITS később került kidolgozásra mint, így a RITS-sel a kohézió, az ok-okozati kapcsolat nem vagy csak részben dedikálható a meglévő operatív programok szintjén.

Az ICT infrastruktúrával való ellátottság, különösen a személyi számítógéppel való ellátottság mértéke régióként eltérő képet mutat¹ Magyarországon. A régiók közül Dél-alföld az utolsó előtti helyen áll 24%-os arányával. Összességében megállapítható, hogy a bővülés üteme a Dél-alföldön eléri az országos átlagot, ebből adódóan azonban a lemaradásunk nem csökken. A lakások vezetékes telefonos ellátottsága szempontjából is hátul foglal helyet a régió, hiszen a Dél-alföldön a lakások kevesebb, mint kétharmada rendelkezik vezetékes telefontal 2003-ban.

Az Internet hozzáférés aránya is jelentős szórást mutat, ráadásul itt már nem olyan kedvező a kép, mint a számítógéppel való ellátottság terén. Országosan megállapítható, hogy míg a megyeszékhelyeken a számítógép felhasználók 13%-a rendelkezik otthoni Internet hozzáféréssel, addig a kisebb városokban ez az arány 10%, míg a községekben 6%.

Egyértelmű azonban, hogy kizárólag hardverfejlesztéssel nem lehet jelentős eredményeket elérni ezen a téren, így komoly mértékben sem az országos, sem a regionális lemaradás nem csökkenthető, ráadásul ilyen fejlesztés nem is regionális beavatkozást igényel.

Megállapítható ugyanakkor, hogy régiókban az elmúlt időszakban jelentős előrelépések történtek mind az információs társadalom hardver-szükségleteinek kiépítése, mind a tartalomszolgáltatások megfelelő ütemű fejlesztése terén. A megyei önkormányzatok immár megbízhatóan működtetik, és folyamatos tartalom-bővítéssel frissítik a megyei portálokat, a megyei és városi sajtótermékek ugyancsak rendelkeznek online verzióval.

¹ World Internet Project ITTK és TÁRKI által végzett 2003-as felmérése.

ÁLLAPOT 5:

A 2000-ben elkészített és elfogadott regionális információ társadalmi stratégiai céljai a környezeti változások valamint az azóta bekövetkezett IT konvergencia miatt nem elérhetők. A megfogalmazott célok operatív megvalósulása nem, vagy csak részben történt meg (pl: Megapark, Infopark projektek). A célállapot kitűzésénél a stratégiai megfogalmazásánál figyelembe kell venni, hogy nem rendelkezünk megalapozott IT scenáriókkal, ezért a jövőkép alkotás csak az életminőség szintjének folyamatos ICT technológiákkal történő emelését tűzheti ki.

2.3. Az informatikai, információs tudásbázis, ismeretek helyzete a régióban

2.3.1 Az IT tudásbázis a régióban

A Régió információtechnológiai tudásbázisa nem egyenletesen oszlik el a térben, Szeged vezető szerepe egyértelmű. A Szegedi Tudományegyetem számos karán tapasztalható valamilyen szintű aktivitás, azonban a Természettudományi Kar Informatikai Tanszékcsoportja az ezen a területen felgyülemlett tudás igazi letéteményese.

Az Informatikai Tanszékcsoport, vagy Kalmár Intézet a kar legfiatalabb tanszékcsoportja. Alkalmazott informatikával éppúgy foglalkoznak, mint elméleti számítástudományi kérdésekkel. A Kalmár Intézeten belül működik a MTA Mesterséges Intelligencia Kutatócsoportja is. A tanszékcsoport öt különböző tanszékből áll, melyek összességében a számítástudomány szinte minden ágát lefedik:

- Alkalmazott Informatika Tanszék (Tanszékvezető: Dr. Imreh Balázs, egyetemi docens)
- Képfeldolgozás és Számítógépes Grafika Tanszék (Tanszékvezető: Dr. Kuba Attila, egyetemi docens)
- Számítástudomány Alapjai Tanszék (Tanszékvezető: Dr. Ésik Zoltán, egyetemi tanár)
- Számítógépes Algoritmusok és Mesterséges Intelligencia Tanszék (Tanszékvezető: Dr. Csirik János, egyetemi tanár)
- Szoftverfejlesztés Tanszék (Tanszékvezető: Dr. Gyimóthy Tibor, egyetemi docens)

Minden tanszéken komoly tudományos eredmények születtek és születnek jelenleg is. Továbbá meg kell említeni, hogy az egyes szervezeti egységek nem szakadnak el a napi problémáktól sem, az alkalmazható tudást kölcsönösen gyümölcsöző együttműködések keretében megosztják a gazdasági szereplőkkel is. Számos sikeres együttműködés igazolja ezt a kooperációs hajlamot, olyan partnerekkel működtek együtt, mint például a KÉSZ Kft, vagy a Déltáv Rt, hogy csak a régióban működő vállalatokat említsük.

A gazdasági szereplők is figyelembe veszik a telephely választási döntéseiknél ezt a felgyülemlett tudást, ezért néhány nemzetközi vállalat is megjelent Szegeden a számítástechnikai kis- és középvállalkozások serege mellett.

Ennek az egyik legkomolyabb bizonyítéka, hogy a Szegedi Tudományegyetem és Szeged Megyei Jogú Város konzorciumot hozott létre a városban működő szoftverfejlesztő cégekkel. Az E-Szeged tagjai között van a Sysdata Kft., a finn CCC Kft., a Scriptum Kft., a Szeged Software Kft., a Polygon Kft., és az iKron Kft. is. Azaz Szegeden dedikálható egy olyan kutatás-fejlesztésben erős szoftveripar, amelynek szereplői között több nemzetközi nagy cég leányvállalata és számos, a hazai informatikai fejlesztésben meghatározó vállalkozás van. Szeged a számítástechnikai fejlesztésben jelentős szellemi tudásbázissal büszkélkedhet: mintegy 800-1000 főre tehető a speciális informatikai fejlesztőmérnökök száma. természetesen ezt a területen is jelentős az agyelszívás jelensége, különösen Németországba és az Egyesült Államokba távoznak a fiatal diplomások. Szegedi Tudományegyetem jelenleg több száz informatikust, programozót képez, ezért a humán erőforrás utánpótlás is bőségesen biztosított. Valószínűsíthető, hogy középtávon létrejöhöz egy IT klaszter, melynek alapjait pontosan az E-Szeged együttműködéssel rakták le.

2.3.2 Virtuális elérhetőség és kereshetőség helyzete a régióban

A Dél-Alföldi régió virtuális térben történő megjelenése kapcsán két dimenzió kiemelése fontos stratégiai szempontból:

- kereshetőség elve: a régió milyen módon érhető el a virtuális térben, milyen módon jutunk el hatékonyan a régióban keletkezett elektronikus tartalmakhoz.

- elérhetőség elve: milyen információk kerületek digitalizálásra, milyen tartalmak férhetők hozzá az interneten keresztül a felhasználók számára?

A kereshetőség felhasználó szempontú megközelítése kapcsán szintén két tényező stratégiai jelentőségű

- Az indexelt (katalogizált) webes tartalmak között megtalálható-e a dél-alföldi régió?
- A hivatalos (kormányzati) megoldásokba integrálódott-e a dél-alföldi régió, mint területi egység?

Indexelt webes tartalmak

Magyarország üzleti alapokon szerveződő legnagyobb webes katalógusa a www.startlap.hu, mely régiós indexelést is tartalmaz. A stratégiai dokumentum készítése kapcsán ezen webes tartalmak primér kutatását végeztük el, kiindulva abból, hogy a rendelkezésünkre álló statisztikák szerint a magyar nyelvű indexelt keresés meghatározó piaci szereplője a startlap.hu oldal. A startlapon belül az alábbi rovatokat találjuk a régióhoz rendelve:

<i>Dél-alföldi bejegyzések a legnagyobb magyar linkgyűjteményben</i>
▪ apostag.lap.hu
▪ bacs-kiskun.lap.hu
▪ baja.lap.hu
▪ bekescsaba.lap.hu
▪ bekes-megye.lap.hu
▪ csongrad megye.lap.hu
▪ csongrad.lap.hu
▪ gyula.lap.hu
▪ hódmezővásárhely.lap.hu
▪ jászszentlászló.lap.hu
▪ kalocsa.lap.hu
▪ kecskemét.lap.hu
▪ kiskőrös.lap.hu
▪ kiskunfélegyháza.lap.hu
▪ kiskunhalas.lap.hu
▪ kiskunmajsa.lap.hu
▪ makó.lap.hu
▪ orosháza.lap.hu
▪ szarvas.lap.hu
▪ szegediceg.lap.hu
▪ szeged.lap.hu
▪ szentes.lap.hu

forrás: lap.hu oldal „Dél-Alföld bejegyzés”

A 22 bejegyzés arról tanuskodik, hogy a Dél-Alföldi régió jelenléte biztosított a legnagyobb üzleti webes katalógusban, magyar nyelven, a régió az elérhetőség elvének magyar nyelven megfelel.

Amennyiben a három megyéből álló régió katalogizálásának módját, mint a kibertérben történő tartalomszolgáltatás alapjait vizsgáljuk megállapítható, hogy mind a három megye megjelenik az interneten. A katalógusok tematikáját az alábbi táblázat tartalmazza:

A 3 megye lap.hu oldalainak felépítése és összehasonlítása

Bács-Kiskun megye	Békés megye	Csongrád megye
Múzeumok	Kultúra, könyvtárak	Kultúra
Mozik		
Fürdők	Turizmus, fürdők	
Egyesületek, szervezetek		Egyesületek, klubok
Településeink	Településeink	
Pártok		
Színházak		
Könyvtárak		Könyvtárak
Alapítványok		Alapítványok
Oktatási intézmények	Általános iskolák; Középiskolák; Felsőoktatás; Zeneiskolák	Általános iskolák; Középiskolák, Egyetemek, Főiskolák; Magániskolák
Szálláshelyek, idegenforgalom	Hotelek, szálláshelyek	Vendéglátás
Média	Média	Hírek
Vállalkozások	Cégek; Autószalonok; Ipari parkok	Cégek; Céginformációk
Sport	Sport	Egyesületek, klubok
Közlekedés, menetrendek	Közlekedés, menetrendek	
Fórum		
Egyéb portálok	Egyéb portálok	Egyebek
Internet-szolgáltatók	Internet-szolgáltatók	
Személyes honlapok		
Közszolgáltatók	Szolgáltatók; GSM szolgáltatók	
A megyénkről	A megyénkről	
	Szórakozás, vásárlás	
	Egészségügy, életmód	
	Békés megye külföldi testvérmegyéi	
	Társoldalak	
	Egyházak	
	Térkép	
		Hivatalok, önkormányzatok
		Zene
		Állás
		Szegedről; Hódmezővásárhelyről; Makóról; Szentetről; Csongrádról; Mindszentről; Mórahalmról; Kistelekről, Pusztamérgesről; Deszkről; Szőregről; Szegvárról; Ópusztaszerről
		Éttermek
		Kapcsolódó Startlap aloldalak

A katalógusok tematikájának összevetése alapján megállapítható, hogy a megyei bontások jelentős azonosságot mutatnak, a három megyéről hasonló indexelés található a weben.

Hivatalos kormányzati megoldások

A magyar kormányportálról elindulva szintén megtaláljuk a Dél-Alföldi régiót beágyazva a többi régióval egy tartalmi egységbe, azonban itt a magyar és az angol nyelvű tartalom eltér egymástól.

2.4. Az IT-hez kapcsolódó K+F helyzete a régióban

A Régió információtechnológiai kutatás-fejlesztését áttekintve kettősséget tapasztalhatunk. Egyrészt a felsőoktatási centrumok, különös tekintettel a Szegedi Tudományegyetem programozó és informatikus képzéseire kapcsolódó humán erőforrásokhoz egy komoly szellemi potenciált jelent. Számos a forprofit szektorral közös kutatás valósult meg az elmúlt néhány évben, azonban ezek jelentős hányada inkább szigetszerű, gyakran konkrét személyek közötti formális és informális kapcsolódásokhoz kötődik. Általános szakmai vélekedés, hogy mint a kutatói szféra, mint pedig a forprofit esetén nem a meglévő tudással, hanem a meglévő tudás koncentrációjával vannak problémák. Konkrétan megfogalmazva ez azt jelenti, hogy számos területen vannak egyedi szép eredmények, érdemi tudás- (és forrás-) koncentráció szinte kizárólag a számítógépes képfeldolgozás területén sűrűsödött össze. A Régió innovációs stratégiájának alapjait áttekintve is tapasztalható, hogy a tervezetben külön tétélesen nem térnek ki az információtechnológia egyik területére sem, ellentétben például a Biotech/Meditech technológiai központ megépítésében, vagy az anyagtudományi és nanotechnológiai kutatásokban rejlő lehetőségekre.

Ennek ellenére állítható, hogy a Régióban komoly tudományos potenciál található ezen a területen. A régió tudományos kutatói potenciáljában meghatározó jelentőségű természetesen az SZTE TTK-n található tudáskoncentráció, többek között mind a hazai mind pedig a nemzetközi kapcsolatrendszere miatt. Azonban említést kell tenni a Gépipari és Automatizálási Műszaki Főiskolán (GAMF) zajló különféle informatikai képzésekhez (gazdasági informatikai, műszaki informatikai és számítógépes automatizálási szakirányok) kapcsolódó IT kutatásokról is.

Értelemszerűen a humán tényezők mellett az eszközellátottság következtében is Szeged központi és vezető szerepe vitathatatlan ezen a területen, elegendő csak a tavaly átadott

Tanulmányi és Információs Központra gondolni, amely még nemzetközi összehasonlításban is kelet európa egyik legnagyobb tudástára lett.

Másik komoly probléma az IT K+F-el a régióban, hogy a létrejött eredmények egy jelentős hányada nem itt hasznosul, ezért ezen a területen is határozott lépésekre lenne szükség. A Régió ezen a területen tapasztalható adottságaiból adódóan a világosan érezhető kitörési pont **a Szegedi Egyetem köré szerveződő innovatív információtechnológiai kis- és közép vállalkozások hálózatának megszervezése**. Ez a megoldás egyértelműen ösztönözné a K+F tevékenység fokozását is. A jelenlegi helyzet alapján mind a gyakorlati példák, mind pedig az elméleti megfontolások szerint egy háromlépcsős fejlődési modell javasolható a K+F fokozására, és különösen a K+F eredményeinek gyakorlati hasznosítása érdekében. Első lépésként tovább kell ösztönözni az IT spin-off cégek fejlődését, majd ezek között ösztönözni kell a minél fokozottabb együttműködés kialakulását, mivel ezzel a megfelelő koncentráció hiányában rejlő hátrányok is mérsékelhetők. Harmadik lépésként következhetne a már működő vállalt-vállalat és vállalat-egyetem közötti együttműködések és az eSzeged alapján egy ICT tudás klaszter kiépülésének ösztönzése.

2.5. Az információs gazdaság helyzete a régióban

Az információs gazdaság vizsgálata szempontjából jelen stratégiai dokumentum elkészítésekor a következő előfeltételezésekből indultunk ki:

- Az információs társadalom kialakulásán belül az információs társadalom gazdasága globális jelenség, azaz csak olyan üzleti szereplők és üzleti modellek bevonása történjen meg regionális stratégiai szinten, akik/amelyek valamilyen módon már nemzetközi szintű jelenléttel rendelkeznek.
- Az információs gazdaság globális szinten versenyző vezető vállalatának telephely választási döntési folyamata egy komplex, többtényezős döntési modellre épül, amit egy regionális információs társadalom stratégiai befolyásolni illetve kiszolgálni nem vagy csak korlátozottan képes.

Ebből a két előfeltételezésből következik, hogy regionális szinten azon szereplők illetve modellek felkutatása érdemes, melyek a régióból mint telephelyről indulva potenciálisan nemzetközi szintű tevékenységre képesek az európai (illetve a globális) gazdasági térségben.

Kutatási eredményeink - habár az első magyar elektronikus kereskedelmi megoldás a dél-alföldi régióhoz köthető (zenebona.hu) - azt mutatják, hogy ilyen szintű nyílt piaci tevékenységre² egyenlőre nem képes egyetlen szervezet, illetve cég sem a régióban, melyeket az alábbi szekunder információk is alátámasztanak:

- Az Informatikai Vállalkozások Szövetségének jelenleg nincs tagja a dél-alföldi régióból (a 2004-es tagtoborzó roadshow sem hozott érdemi sikereket). A Szövetség tömöríti a legjelentősebb IT szektorban működő vállalatokat, tagszervezeteik lefedik a magyar IT szektor közel kétharmadát. Az IVSZ, mint az infokommunikációs szektor meghatározó szereplőit tömörítő szervezet, tudatosan kívánja felhívni az informatikai és a gazdasági élet nemzetközi döntéshozó szakembereinek figyelmét a magyar informatikai potenciálra, azonban ebben a dél-alföld egyenlőre nem érintett
- Az elmúlt 2 év jelentősebb nemzetközi informatikai vásárain a régióból nem volt kiállító. A régióból nem jelent meg sem a Müncheni Systems Szakkiállításán a régióban működő cég, sem a moszkvai hasonló tematikájú kiállításon.
- A HTEC pályázaton nincs nyertes pályázó a dél-alföldi régióból. A Magyar Technológiai Központot (Hungarian Technology Center: HTEC) 2003 októberében hozta létre az Informatikai és Hírközlési Minisztérium. A Központ célja elsősorban a magyar kis- és középvállalatok támogatása az amerikai piacon való megjelenésben.

A szekunder információk elemzése alapján elmondható, hogy a régióban nincs jelenleg olyan cég illetve szervezet, mely nemzetközi szinten is képes üzleti jelenlétre Magyarország képviselőjében (természetesen léteznek olyan üzleti szereplők az IT szektorban a régióban, akiknek van külföldi kapcsolataik, de ez nem egyenlő az üzleti jelenléttel). A jelenlegi helyzetben egyetlen kitörési pontként az e-Szeged együttműködés (konzorcium) mutatkozik, ami 2004 márciusában indult el, azonban jelenleg még nem láthatók az együttműködésének konkrét eredményei.

² Nyílt piaci jelenlét jelen dokumentumban azt jelenti, hogy az adott cég, vagy szervezet rendelkezik nemzetközi szintű marketing kommunikációs tevékenységgel, illetve nemzetközi szinten képviselőt tart fent.

2.6. A meglevő elektronikus tartalmak, adatbázisok és szolgáltatások minőségének és hozzáférhetőségének vizsgálata

A stratégiai elkészítése kapcsán vizsgáltuk a Dél-alföldi régió közszolgálati webes tartalmait, regionális, megyei és települési szinten, kutatási módszerünket a megfigyelés elemi eszközével végeztük (web-survey). A megfigyelés szempontrendszerének kialakításakor az alábbi struktúrát követtük:

- Létezik-e az adott weboldal (.hu alatti bejegyzés)
- Milyen az adott weboldal feltöltöttsége (a kialakított rovatok mögött van-e releváns tartalom?)
- Milyen az adott weboldal aktualitása (rovatok frissítése milyen módon van megoldva?)
- Milyen az adott weboldal beágyazottsága (hiperlinkek a weboldalon)

A Dél-alföldi Régió portálja a del-alfold.hu oldal struktúrája és megjelenése színvonalas, felépítése logikus, jól használható. Azonban világosan látszik, hogy a portálon kizárólag a területfejlesztési szempontok dominálnak, azonban egy regionális portálnak (az általános portál definíciók alapján) ezen felül még számos egyéb funkciót is biztosítania kell. Az oldal egyik legnagyobb hiányossága, hogy a fenntartás és a folyamatos frissítés feladatai láthatóan meghaladták az üzemeltetők erőforrásait, hiszen még a tag megyék bemutatását szolgáló menüpontok sem tartalmazznak sem hiperhivatkozást, sem pedig feltöltött statikus, vagy dinamikus tartalmat. Meglepő azonban, hogy a linktárban ezzel szemben a Bács-Kiskun megye honlapjára utaló link szerepel. Igaz csak egyedülként a három megye közül

A dél-keleti országhatár mentén elterülő régió részét képezi a Duna-Körös-Maros-Tisza Regionális Együttműködésnek, amelynek honlapját könnyedén elérheti az érdeklődő a del-alfold.hu regionális portál segítségével. Az eurorégió honlapjáról azonban a Dél-alföldi Régió oldalaira nem tudunk hiperhivatkozás segítségével visszatérni, csupán a tag megyék oldalaira mutató linkeket találhatunk.

Mindezeknek köszönhetően a portált ad-hoc jellegűnek tűnik, a megfelelő informatikai és grafikai megoldások ellenére a tartalmi szolgáltatás terén még komoly hiányosságok tapasztalhatók.

Rendkívül jó kezdeményezés minél több civil szervezet megjelentetése a portálon, azonban ebben az esetben sem derül ki világosan, hogy milyen támogatási szisztéma alapján kerültek fel az oldalra az egyes szervezetek.

A legkomolyabb probléma a portállal kapcsolatban az, hogy sajnos még erősen kialakítás alatt áll. Számos hely nincs feltöltve tartalommal, illetve a továbblinkelések esetén is szembesül a felhasználó azzal a ténnyel, hogy a lap még nincs feltöltve.

Megyei portálok a Régióban

A vizsgálatban a Dél-alföldi régióban található megyék hivatalos honlapjait tekintettük át. A megyei szintű elemzés esetén a vizsgálatot az általános benyomásokra alapoztuk, azonban néhány – minőségi – jellemzőt mindhárom esetben tételesen áttekintettünk.

Bács-Kiskun megye

A megye hivatalos honlapja az általános „portál-alapkövetelményeknek” (látogatók száma, levél a webmesternek, frissítés stb. teljes mértékben eleget tesz. A portál megvalósítása gyakorlatias, jól strukturált információkat tartalmaz. Az idegen nyelvű verziók megjelenítése rögtön a nyitóoldalon szerencsés (és az egyetlen racionális) megoldás. Logikailag igen érdekes megoldásnak tartjuk, hogy a megyei honlapról elérhető a régió összes kistérségének rövid bemutatkozása. Jól tetten érhetők a „kistérségi-marketing” célkitűzések, azonban az egyes bemutatkozó oldalak színvonala elég heterogén, néhány esetben csupán jelzésértékű.

A kapcsolódó külső linkek a lap jobb oldalán helyezkednek el, érzésünk szerint összeválogatásuk esetleges. Az alábbi linkekhez lehetett eljutni látogatásunkkor:

- Négyesfogatú Világbajnokság Kecskemét
- Katona József Megyei Könyvtár
- Bács-Kiskun Megyei Levéltár

- Minisztériumok
- Dél-alföldi Portál

A regionális portálhoz történő közvetlen kapcsolódás jó megoldás, azonban a Kormányzati Portál már csak áttételesen érhető el, és inkább csak olyan látogatók számára, akik tudatosan ezt keresik. Szerencsés megoldás lett volna itt is biztosítani a direkt kapcsolódást. A megyei információkon belül a legjelentősebb elemeket tekintettük át.

Az első link a **„megyei önkormányzat”**. Megtalálhatók a megyei előterjesztések, hivatalos anyagok, jó megoldás a telefonkönyv feltüntetése, amelyben egy rendezett adatbázist állítottak össze az elérhetőségekről.

A **„pályázat figyelő”** hasznos link, megkönnyíti a potenciális pályázók informálódását. Véleményünk szerint a pályázatok tényerése miatt már elengedhetetlen tartozéka egy komoly kormányzati honlapnak.

A **„hírek”** link alatt található a napi aktualitások, információk. A feltüntetett információk valóban aktualitások, ismételt látogatásaink során megállapítottuk, hogy valóban frissítik a lapot.

Az **„EU integráció link”** alatt általános információk található az Európai Unióról, illetve a csatlakozásról, hasznos, de nem elengedhetetlen kelléke a honlapnak, továbbá a közölt információk is nagyon „ismeretterjesztő” jellegűek, azonban egy téma iránt érdeklődő még tájékozatlan olvasónak praktikus ismereteket szolgáltat. Az **„EU kampány”** alatt pedig az uniós csatlakozáshoz kapcsolódó programokat ismerheti meg az olvasó.

A **„Falvak városok”** link alatt az összes település, illetve kistérség ismertetője megtalálható, a honlappal rendelkező települések esetén közvetlen kapcsolattal. Nagyon jó megoldás, megkönnyíti az egyes települések megismerését is. A megyei honlapon ezzel a megoldással megvalósítja a teljes körű információs láncot, mivel a mind a kisebb területi egységek felé, mind pedig a nagyobb egységek (Dél-alföld, Magyarország) felé biztosított a kapcsolat.

A **„Turinform”** oldalon marketingcélú információk szerepelnek, itt is kissé kaotikus a helyzet regionális és kistérségi információk egyaránt található az oldalon.

Még számos hasznos információhoz juthat a felhasználó az oldal látogatásával, összességében egy nem túl széles adathalmazon alapuló praktikus honlap Bács-Kiskun megye hivatalos portálja. Egyetlen érdemi kifogás a honlap frissítése. A bejegyzések jelentős hányada általában több éves, azaz semmiképp nem lehet állítani, hogy egy naprakész honlapot működtet a megye.

Békés megye

Békés megye honlapja egy dekoratív, jól felépített információforrás. Az általános pozitívumok mellett kiemelkedően hasznosnak találjuk a gazdasági szemléletet, amely a honlap egészén uralkodik. Praktikus a külön „Hírtájékoztató” működtetése, ahol a látogató a legfrissebb információkhoz juthat különösebb keresgélés nélkül. Szintén elegáns (és bátor) megoldás a „Vendégkönyv” működtetése. Az oldalon a vendégkönyv fórum jellegű, mindenki áttekintheti az összes eddigi hozzászólást.

A megye honlapjának információtartalmával kapcsolatban számos kritikai megállapítást is megfogalmazhatunk:

Rendkívül szerencsétlen megoldás az 1999-es és 2000-es adatok ismertetése a különféle bemutatkozó oldalakon. Ezek az adatok jelenleg már gyakorlatilag semmi érdemi információt sem szolgáltatnak, továbbá rossz képet festenek a honlap karbantartóiról.

Tartalmibb jellegű megjegyzés, hogy a megyében található **településekhez nincsenek kapcsolódások kiépítve**, sőt a megye települései említésre is alig kerülnek a honlap egészén. Egy megyei honlapnak elengedhetetlen feltétele szerintünk az **idegen nyelvű verzió**, legalább egy általános bemutatkozás erejéig. Sajnos ez Békés megyében hiányzik.

A megfogalmazott kritikákon felül a legnagyobb problémát az jelenti, hogy ez egy „Békés megye bemutatkozik ...” jellegű oldal. Elenyésző információ található a megyei szintű irányításról, az e-kormányzati rendszer szellemiségébe és gyakorlati megvalósításába nehezen beilleszthető a portál jelenlegi állapotában.

A frissítések hiányát valamilyen szinten ellensúlyozza, hogy az aktuális információk a hírtájékoztató rendszeren keresztül elérhetőek, azonban ezek az információk jobbra a megye közigazgatásának működéséről tájékoztatnak.

Csongrád megye

A három megyei honlap közül a legszínvonalasabb megoldás véleményünk szerint. Klasszikus kormányzati célokat előtérbe helyező portál, a felépítésén is érezhető ez a prioritás. Erre utal pl. a linkek tematikus felépítése (egészség, ifjúság, gyermekvédelem, területfejlesztés stb.), illetve az általános bemutatkozó információk megjelenítése.

Különösen szerencsésnek tartjuk a pályázatfigyelő és a jogi adatbázis működtetését, amelyek nagymértékben megkönnyítik a felhasználó információhoz történő jutását. Mindkét adatbázist rendszeresen frissítik, erre a hírek menüben is felhívják a látogató figyelmét. A megye összes települése elérhető a honlapról, továbbá minden egyes településhez hozzárendelnek egyéb elérhető ismertetőket is.

Az angol nyelvű verzió is egy precízen megszerkesztett változat, „valódi” honlap ez is, ellentétben az általános gyakorlattól, amikor az idegen nyelven csak egy 1-2 oldalas ismertetőt jelenítenek meg.

Különösen értékesnek tartjuk a megye reklámozásában a „**Turizmus**” oldalt. Rendkívül igényes megoldásokkal komoly mennyiségű információt (turisztikai ajánló, programok, szálláshelyek, vendéglátás) tudhat a meg a térségről a látogató, a külföldiek tájékozódását segíti az angol és német nyelvű verzió. Hasonló profizmusról tanúskodik a „Befektetések” oldal, ahol a befektetési kézikönyvtől az ipari parkokig számos hasznos ismeret megtalálható, többek között a „Csongrád megye befektetői marketing kiadványa”.

A Csongrád megyében sikeresen oldották meg azt a feladatot, amely tapasztalataink szerint az egyik legnehezebben kezelhető problémát okozza a közszolgálati portálkészítőknek. Az „ideáltipikus” önkormányzati portál főként kormányzati típusú - igazgatási portálként kell, hogy üzemeljen, de az ilyen webes felületek térségi marketing eszközként is kell hogy szolgáljanak. Ebben a megyében sikeresen meg tudtak felelni véleményünk szerint mindkét feltételnek.

Általános értékelés:

Az egyes megyei portálok sokszínűsége változatos képet mutat. Ez a sokszínűség előny, mivel mindenki kialakíthatja a saját elképzeléseinek megfelelő honlapokat. Másrészt ez problémát is jelent, mivel már a három áttekintett megyei honlapon is lényeges különbségek merültek fel mind a kivitelezésben, mind pedig a szolgáltatott információk mennyiségében és minőségében. Ezt az ellentmondást jól oldanák fel bizonyos előre meghatározott alapelvek, amelyekben rögzítenék, hogy milyen információknak „illik” szerepelni egy ilyen honlapon, milyen kapcsolódási lehetőségeket kell kialakítani más kormányzati portálokkal. Így a kormányzati funkciókban egységesülhetnének az oldalak, és ezzel párhuzamosan megmaradna a lehetőség az önálló arculat kialakítására is. Sajnos a jelenlegi megoldások nem igazán támogatják egy „fastruktúra” jelegű adatáramlás kialakítását, jelenleg komoly előrelépést jelentene már az is, hogy a felhasználók képesek legyenek az egyes szintekre eljutni ebben a struktúrában (település, kistérség, megye, régió, kormányzat) mindkét irányban. Sajnálatos tény, hogy a három megye egymáshoz képesti virtuális kapcsolata (virtuális régió tudat) nem alakult ki az elmúlt években.

a) Kistérségi szint

A vizsgálat során a kistérségi szintet csak egy megyében figyeltük meg, feltételezve, hogy a többi megyében hasonló fejlettségi és probléma szinteket mérhetünk. Vizsgálatunkat Csongrád megyére terjesztettük ki, hiszen a megyei honlap itt volt a legfejlettebb. Megfigyeltük, hogy a megyében található kistérségek közül melyek rendelkeznek saját portállal, és ezek a portálok milyen szolgáltatásokat nyújtanak.

A kistérség: Csongrádi kistérség

Saját portál: Nincs, azonban létezik a városnak (és a kistérségnek) egy tényleg érdemi és működő portálja a csongrad.net, amely számos érdemi és napi frissítésű információt szolgáltat a kistérségről is.

A kistérség: Hódmezővásárhelyi kistérség

Saját portál: Nincs

A kistérség: Kisteleki kistérség

Saját portál: Jelenleg még nincs, kialakítás alatt áll. A kistérségi portál Kistelek város honlapjáról lesz majd elérhető.

A kistérség: Makói kistérség

Saját portál: Van (Makó portálján belül)

Általános jellemzők: A bemutatkozásban általános ismereteket tudhat meg a látogató a kistérségről, a településről és a legfontosabb gazdasági lehetőségekről. Számos közérdekű dokumentum is fellelhető az oldalra.

A kistérség: Mórahalmi (Homokháti) kistérség

Saját portál: Van

Általános jellemzők: A bemutatkozásban általános ismereteket tudhat meg a látogató a kistérségről, majd a térségi irodával kapcsolatban jelennek meg információk. A portálról el lehet jutni a tagtelepülésekre, illetve a honlappal nem rendelkezők esetén is általános leírások szerepelnek minden településnél. A részletesebb tájékoztatást szolgálja a „Kistérségi szervezetek” link (Iskolaszövetség, Óvodaszövetség, Információs Irodák stb.) Az aktualitásokban a legfrissebb információkat találhatjuk.

A kistérség: Szegedi kistérség

Saját portál: Van

Általános jellemzők: A honlap dominánsan marketing célokat szolgál. Látványos fényképek találhatóak az oldalon. Információtartalma meglehetősen szerény, azonban jól strukturált. A kistérség általános bemutatása mellett eljuthatunk a kistérségben található településekre is. A szervezeti felépítésről is található információk, illetve letölthető a „Kistérségi Területfejlesztési Koncepció és Stratégiai Program” című dokumentum.

A kistérség: Szentes kistérség

Saját portál: Van

Általános jellemzők: Ez a kistérségi honlap a vizsgált honlapok közül a leginformatívabb. A szervezet pontos neve Árpád Kistérségfejlesztő Önkormányzati Egyesület. A honlapon részletes információk találhatóak a kistérségről, a kistérségi projektekről, a lehetőségeikről. A kistérség jellemzésén belül megtalálhatók az általános gazdasági adatok éppúgy, mint a turizmusra vonatkozó legfontosabb információk.

Általános értékelés:

A kistérségi portálok esetén is kedvezőtlen a tapasztalható aktivitás. Ki kell emelnünk továbbá, hogy a „megtalált” honlapok nem a statisztikai kistérségek hivatalos oldalai, hanem az önkéntes területfejlesztési társulásoké. A megye hivatalos portállal történő ellátottságában itt éreztük a legnagyobb szakadékot. Ez erősen összefügg azzal, hogy a statisztikai kistérségeknek a kormányzatban sincs különösebb szerepe, jobbára formális, szinte kizárólag statisztikai célokra kijelölt területi egységek. Ez a tény jól tükröződik a honlap készítési aktivitásukban is.

b) Települési szint

Az SZTE GTK és az SZTE TTK végzett egy primer kutatást 2003 harmadik negyedében a Csongrád megyében található települési honlapok körében. Számos megállapítás mellett azt is elemezték, hogy mely településeken található települési honlap. A kapott eredményeket a tanszékek kutatói rendelkezésére bocsátották. Hasonló módszerrel áttekintésre került a jelenlegi (2005 második negyedév) állapot is, hogy feltérképezésre kerüljön a megyei települések honlappal történő ellátottsága is.

Adataink alapján megállapíthatjuk, hogy sajnálatos módon az elmúlt majdnem két évben nem tapasztalható érdemi előrelépés, a változás intenzitása meglehetősen szerény. A fejlődés gyakorlatilag annyit jelent, hogy míg 2003-ban a települések kicsivel kevesebb, mint felének volt saját honlapja, 2005-re ez az arány már kicsit meghaladja az 50 százalékot. A megfigyelések alapján kijelenthető, hogy a települési honlapok területén még vannak fejlődési lehetőségek. A konkrét eredményeket ismerteti az alábbi táblázat.

Település	Honlap (1 létezik, 0 nem létezik K kialakítás alatt) 2003 III. n.é.	Honlap (1 létezik, 0 nem létezik K kialakítás alatt) 2005 II. n.é.
Algyő	1	1
Ambrózfalva	0	0
Apátfalva	0	0
Árpádhalom	1	1
Ásotthalom	K	1
Baks	0	1
Balástya	1	1
Bordány	1	1
Csanádalberti	0	0
Csanádpalota	0	1

Csanytelek	0	0
Csengele	0	0
Csongrád	1	1
Derekegyház	1	0
Deszk	1	1
Dóc	0	0
Domaszék	1	1
Eperjes	0	SZ
Fábiánsebestyén	0	SZ
Felgyő	0	0
Ferencszállás	0	0
Forráskút	0	0
Földeák	0	1
Hódmezővásárhely	1	1
Királyhegyes	0	0
Kiszombor	0	1
Kistelek	1	1
Klárafalva	0	0
Kövegy	0	0
Kübekháza	0	0
Magyarcsanád	0	0
Makó	1	1
Maroslele	1	1
Mártély	K	1
Mindszent	1	1
Mórahalom	1	1
Nagyér	0	0
Nagylak	0	0
Nagymágocs	0	0
Nagytóke	1	0
Óföldeák	0	0
Ópusztaszer	0	0
Öttömös	1	1
Pitvaros	K	0
Pusztamérges	0	0
Pusztaszer	1	1
Röszke	1	1
Ruzsa	1	1
Sándorfalva	1	1
Szatymaz	0	1
Szeged	1	1
Szegvár	0	1
Szentes	1	1
Székkutas	1	1
Tiszasziget	0	0
Tömörkény	0	0
Újszentiván	1	1
Üllés	1	1

Zákányszék	1	1
Zsombó	0	1
összesen	26	33

A Csongrád megyei pillanatfelvétel csak illusztráció, azonban jól rámutat arra a problémára, hogy még 2005-ben sem jelenthető ki, hogy a kisebb települések is általában rendelkeznek önálló honlappal. Valószínűsíthető, hogy egy hasonló vizsgálat mind Bács-Kiskun, mind pedig Békés megyében hasonló mutatókat eredményezne.

2.7. A jogi-, társadalmi- és kulturális környezet vizsgálata a régióban az IT vonatkozásában

A jogi-, társadalmi- és kulturális környezet vizsgálata regionális szempontból az IT stratégia megalapozása kapcsán csak minimális relevanciát tartalmaz a következő okok miatt:

- A jogi környezet regionális (a regionalitás eszközeivel) szinten nem módosítható. A joganyag egyrészt az Európai Unióban, másrészt a Parlamentben készül, a régió ilyen irányú - azt befolyásolni képes – kompetenciával nem rendelkezik
- A társadalmi környezet megváltoztatása szintén nem a dél-alföldi régió eseményhorizontjának a része: annak befolyásolása kormányzati illetve országos szintű eszközöket kíván
- A kulturális környezet megváltoztatása szintén nem a dél-alföldi régió eseményhorizontjának a része: legyen az vállalati vagy szervezeti kultúra, vagy egy lakossági attitűd a kiszolgáló IT stratégiával nem vagy csak részben módosítható, az IT csak eszköz lehet egy kultúra program kapcsán

Mindezek alapján jelen stratégiai dokumentáció ezen környezeti elemeket kiemelve külön – külön nem tárgyalja, hanem az egyes fejezetek kapcsán, mint adottságokat kezeli. Mindezek mellett fontosnak tartjuk azonban a civil szektor információs társadalmi aktivitását, melynek kapcsán kutatásaink megerősítik, hogy a régióban működő civil szervezetek kibertérbe történő beköltözése megkezdődött.

2.8. A meglévő informatikai infrastruktúra – technika, technológia – helyzete a régióban

A régióban meglévő informatikai infrastruktúra összességében a nemzetközi és hazai tendenciáknak megfelelően növekedési fázisban van. Az infrastruktúrát a következők jellemzik:

- A személyi számítógéppel való ellátottság folyamatosan nő, ezek állami eszközrendszerrel (pl: Sulinet) történő ösztönzése a Dél-alföldi régióban is érzékelteti hatását.
- A piaci szereplők – ugyanúgy mint más régiókban – szélessávú internet szolgáltatást biztosítanak, mint a hagyományos telefonvonalakon (ADSL) mint kábeltelevíziós hálózatokon, mint mikrohullámú technológia mellett.
- A közháló program részeként a HBONE hálózatának déli csomópontja Szeged, a régió a közháló programban szerepel

3. SWOT analízis

Egy SWOT analízis elkészítésénél több utat is követhet az alkotó. Az egyik lehetőség az, hogy egy teljesen új elemzést készít valamilyen szakértői team bevonásával. Egy másik lehetőség pedig, hogy a már meglévő és elfogadott dokumentumokat használ fel. A tervezés során a két lehetőséget kombináltuk, mivel meggyőződésünk, hogy a tervezési periódusokban készülő alapstratégiák és az egyes funkcionális stratégiák egy folytonos ívet kell, hogy kövessenek. Ezért a SWOT analízis megalkotásánál támaszkodtunk a Régió eredeti SWOT analízisére. Egy funkcionális stratégia megalapozásához az informatikai jellemzőkre kell koncentrálni, azonban ezek nem szakadhatnak el a Régió általános jellemzőitől. A Régió általános SWOT analízisének rövidített változata az alábbi (DARFT 2000):

Erősségek • Határmenti terület és potenciális tranzitszerep • Értékes természeti erőforrások (földgáz, geotermikus energia), zöldfolyosók • Versenyképes élelmiszergazdaság • Dinamikusan fejlődő városi központok • Felsőoktatási intézmények kutatóintézetek, innovációs szervezetek jelenléte • Természeti erőforrásokon alapuló turizmus • Kiemelkedő vállalkozói aktivitás, erős szolgáltatói szektor • Termelési hagyományokkal rendelkező feldolgozóipari ágazatok • Speciális termőhelyi adottságok • Dinamikusan bővülő regionális integráció törekvések • Jelentős számú nemzetiségi lakosság, kulturális sokszínűség • A megművelhető földek magas aránya	Gyengeségek • A nemzeti infrastrukturális fejlesztések alacsony aránya • A felszíni vizek szennyezettsége • A felszín alatti vizek veszélyeztetettsége • Negatív demográfiai mutatók • Önellátásra termelő mezőgazdaság nagy aránya • Tanyás térségek • A mezőgazdasági vertikális integráció hiánya • Az agrárszektort támogató szolgáltatások alacsony szintje • A folyókat átszelő hidak alacsony száma • Jelentős egyenlőtlenségek a régióon belül • Az ipar alacsony kibocsátási szintje és alacsony ipari foglalkoztatottság • Kevés a kiemelkedő turisztika látványosság • Többségében alacsony innovációjú gyáripár
Lehetőségek • A régióon áthaladó nemzetközi szállítmányozási tengelyek fejlesztése • Logisztikai központ fejlesztése, Délkeleti üzleti központ, • Ipari parkok és vállalkozási övezetek • Az agrártermelésre alapozott új tevékenységek kialakítása • Alternatív energiaforrások fejlesztése • A természeti turizmus fejlesztése, a kulturális és konferencia turizmus, gyógyturizmus • Vállalkozásorientált szolgáltatási szektor fejlesztése • Phare Regionális Kísérleti Program a régióban	Veszélyek • Balkáni politikai szituáció • Nem növekednek a nemzeti beruházások • Az Unió agrárpolitikájára érzékeny mezőgazdasági termelés • Talajerózió • Régió imázs hiánya • Az agrárreformok következtében növekvő munkanélküliség • Nyelvtudás hiánya • A megyék, kistérségek és települések rivalizálása • Alacsony betelepülési arány az ipari parkokba és a vállalkozási övezetekbe • Árvízveszély

• Phare támogatással készülő regionális marketing stratégia • Vállalkozások hálózatainak fejlesztése • A nagyvállalatok és vagy külföldi vállalatok és a helyi vállalkozások együttműködéseinek kialakítása • Vidékfejlesztést célzó SAPARD program • Birtokkoncentráció • A raktározás infrastruktúrájának megteremtése, mezőgazdasági nagykereskedelmi központ kialakítása • Határon átnyúló együttműködések	• A vízminőség kezelésének kérdésében függőség a szomszédos országoktól • A magánszféra érdektelensége a turisztikai befektetések iránt

Forrás: DARFT 2000 (www.del-alfold.hu)

A megfogalmazott állítások egy jelentős hányadához nem rendelhető hozzá megfelelő információtechnológia következmény, illetve számos elem már túlhaladottá vált. Azonban a megállapítások nagy része napjainkban is igaz a Dél-alföldi Régióra. Az informatikai stratégiának a lehetőségekhez kapcsolódó informatikai lehetőségek között kell megtalálnia azt a néhány stratégiai kitörési pontot, melyek érdemben hozzájárulhatnak a Régió kiegyensúlyozott és egészséges fejlődéséhez.

A szakértői vélemények és a Dél-alföldi Régió SWOT elemzésének releváns részei alapján a következő alaptáblázat állítható össze.

Erősségek: • Felsőoktatási intézmények kutatóintézetek, innovációs szervezetek jelenléte, mely tudásintenzív gazdaság egyik tényezője • Vállalkozói aktivitás, erős szolgáltatói szektor, az elektronikus kereskedelemhez szükséges kritikus „vállalkozói tömeg” megléte • Nemzetközi hírű, felsőfokú informatikus képzés a régióban • Megfelelő számú piaci szereplő, és fokozott piaci verseny a számítástechnikai termékek és szolgáltatások piacán • Tartalomipari beruházás megvalósulása a Tanulmányi és Információs Központban, Szegeden	Gyengeségek: • Felsőoktatási és kutatási intézményhálózat valamint a gazdasági szervezetek alacsony együttműködési készsége • Kevés tőkeerős IT vállalkozás • IT szektor vezető vállalatainak hiánya • Megvalósulatlan IT stratégia • Hálózatosodás, hálózati gazdasági szereplők és eszközök hiánya
Lehetőségek: • Dinamikusan bővülő regionális	Veszélyek: • IT szektor növekedésének lassulása

integrációs törekvések kiszolgálása ICT technológiákkal • E-Szeged konzorcium innovációs potenciálja • IT szektor megerősödése a régióban • Hálózati együttműködések kialakulása • Virtuális életterek gyors fejlődése • IT cluster kialakulása	• Standardizálásból adódó globalizációs hatások a szoftverfejlesztést is globalizálják, így a helyi szoftverfejlesztési piac szűkülése • MITS operatív programjainak elmaradása • Területfejlesztési tervek megvalósulásának elmaradása

4. Jövőkép meghatározása

A Dél-alföldi Régiónak többek között az információtechnológiában rejlő lehetőségek segítségével egy olyan európai régióvá kell válnia 2014-re, amelyben az állampolgárok teljes mértékben ki tudják aknázni a Régió természeti és társadalmi adottságaiban rejlő lehetőségeket. Cél az **életminőség szintjének folyamatos ICT technológiákkal történő emelése, a köz-, az üzleti és a civil szektorban egyaránt.**

Másképp fogalmazva a következő tervezési periódus informatikai stratégiájának nem más a feladata, mint hogy **a földrajzi környezetből és a tudásbázisból kiaknázzható előnyök minél fokozottabb hasznosulását segítse elő a megfelelő informatikai eszközökkel a régióban, egy élhető és a fiataloknak is lehetőségeket biztosító környezet létrejöttének megteremtése érdekében.**

5. RITS stratégia célrendszerének kialakítása (átfogó, a cselekvési területek, a főirányok figyelembe vételével, hosszú, közép (2007-2014)- és rövid távú (2005-2006) célok meghatározása)

Mint már a bevezetőben említettük, a regionális informatikai stratégia egy funkcionális (területi-tematikus) stratégia, melynek a regionális stratégia megvalósítását kell elősegítenie. A lehetséges fejlődési irányok kereteit – a funkcionális magasabb rendű stratégiák (eEurope, MITS) figyelembevételével – a regionális informatikai stratégia megalkotásánál ennek a stratégiának kell biztosítania.

Az alábbiakban röviden áttekintjük a legfontosabb prioritásokat, melyek szervesen kapcsolódnak a területfejlesztési koncepcióban megfogalmazott célkitűzésekhez. A koncepcióban meghatározott négy “prioritás” (régiószervezés, a régió nemzetközi közvetítő szerepének erősítése és kiaknázása, a gazdaság versenyképességének javítása és a lakosság életminőségének javítása) közül három egyértelműen szorosan kapcsolódik a megfogalmazott fejlesztési célokhoz, a “gazdaság versenyképességének javítása” pedig mindhárom fejlesztési célhoz kapcsolódva megalapozza azokat. Az alábbi ábrában ismertetjük azokat a kitüntetett kapcsolódási pontokat, melyhez a regionális stratégia alkotói is megfogalmaztak (DARFT 2000)

Témakör	Kapcsolódó fejlesztési irányok a koncepcióban
“Európai Unió délkeleti gazdasági központja” szerep elérését megalapozó fejlesztések	A régió nemzetközi és logisztikai szerepköreinek kiépítéséhez szükséges közlekedési és informatikai feltételek megteremtése A régió közlekedéshálózati össze-köttetéseinek javítása “Régiótudat” és régiómarketing formálása
“Európai Unió délkeleti gazdasági központja” szerep eléréséhez szorosan kötődő gazdasághoz kapcsolódó fejlesztések	A felsőoktatási és kutató-fejlesztő centrumok közötti együttműködés kialakítása, eredményeik közvetítése a gazdasági szereplők felé A régióbeli oktató és kutató intézmények, a mezőgazdasági termelők, feldolgozók és szolgáltatók együttműködésére alapozva az agrárszektor szerkezeti és szervezeti megújítása, innovációs képességének fokozása a fenntarthatóság követelményeinek megfelelően A lakosság és a gazdasági szereplők felkészülésének elősegítése az Európai Unióhoz való csatlakozásra A régió felsőfokú és egyéb, nemzetközi szereppel

		rendelkező centrumainak erősítése a Duna–Körös–Maros–Tisza Eurorégióon belül A külgazdasági, kulturális és társadalmi kapcsolatok erősítése
Gazdasági képességét fejlesztések	verseny-javító	A gazdasági szerkezet diverzifikálása (elsősorban az egyoldalú mezőgazdasági, tanyás térségekben) Vonzó telephelyek kialakítása a gazdasági infrastruktúra összehangolt fejlesztésén keresztül A régióspecifikus termékeket, kulturális javakat előállító szervezetek célzott támogatása Stratégiai jelentőségű nagyvállalatok megtelepedésének, beágyazódásának segítése, a beszállítói hálózatok kialakításának és bővítésének támogatása, a gazdasági szereplők innovációs készségének javítása Gyógyhatású termálvízen alapuló, speciális egészségügyi ellátásra, gyógyhatású termékek előállítására és forgalmazására épülő integrált gyógy-idegenforgalom fejlesztése
Gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó életminőséget fejlesztések	lakossági javító	Az iskolarendszerű képzés, szakképzés összehangolása a munkaerő-piaci igényekkel, az átképzés, munkaerő-piaci képzés fejlesztése regionális szintű egyeztetéssel Környezetkímélő infrastruktúrák összehangolt térségi fejlesztése A vidéki térségek és központjai közlekedési elérhetőségének javítása
Életminőséget meghatározó humán, környezeti és társadalmi háttérrel javító fejlesztések		A humán szolgáltatások területi ellátó- és alaphálózatának fejlesztése A helyi közösség védőháló-szerepének (újjá)szervezése, a civil szervezetek támogatása, a helyi és regionális kötődés és szolidaritás erősítése A határon átnyúló együttműködések kiterjesztése, különös tekintettel a természet- és környezetvédelemre

Forrás: DARFT 2000 (www.del-alfold.hu)

Természetesen a megalkotásra kerülő informatikai stratégiának szervesen kell kapcsolódnia az elfogadott alapértékekhez. Az egyetlen módszertani problémát az időeltolódás okozza, a funkcionális stratégiák minden esetben csak követhetik a regionális stratégia megalkotását.

A stratégia készítőinek rendelkezésre állt a dokumentum elkészítéséhez a 2007-2013 tervezési időszakra vonatkozó stratégia előkészítéséhez megalkotott munkaanyag (DARFT Kht. Tervezői javaslat, 2005. május 12.). Ebben a dokumentumban is meghatározásra kerültek különböző prioritások, melyeket szintén szükséges figyelembe venni a funkcionális stratégia megalkotásánál. Ezért a stratégiaalkotási alternatívák közül az alábbi választottuk:

- Mivel a 2000-es stratégiának jelentős hányada nem kerület megvalósításra, és ez egy elfogadott végleges dokumentum, amelyben megfogalmazott célkitűzések megvalósulásáért még lehet érdemi lépéseket tenni, mind 2005-2006-ban, mind pedig a következő tervezési időszakban, ezért ezek a prioritások képezték a stratégiaalkotás alapját. (Meg kell jegyeznünk, hogy számos azonos cél fedezhető fel a két stratégiában.)
- Az alábbi módszertan alapján megkapott kitörési pontokat a későbbiekben összevetettük a 2007-2013-as időszakra vonatkozó elképzelésekkel, azt vizsgálva, hogy mely területekhez rendelhető még IT támogatás az információtechnológia területén.

Ennek a párhuzamos eljárásnak a következtében a jelenlegi stratégia kettős célt képes szolgálni:

- Egyrészt alkalmas arra, hogy a 2000-es stratégia elmaradt és fontos részeinek megvalósítását szolgálja.
- Másrészt már szervesen kapcsolódik a 2007-el kezdődő periódus legfontosabb célkitűzéseire is.

A fentiekben megfogalmazott megfontolások mellett az alapcélkitűzések meghatározásánál az alábbi szempontokat vettük figyelembe:

- A stratégia illeszkedjen a Dél-alföldi Régió specialitásaihoz.
- A stratégia illeszkedjen a Dél-alföldi Régióban megfogalmazott alapcélkitűzésekhez.
- A területi-tematikus stratégia voltából adódóan főszabályként inkább a megvalósítás eszköze
- Mivel a Dél-alföldi Régió Európa kapuja, ezért kitüntetett figyelmet kell fordítani az uniós horizontális célkitűzésekre.

A fentiek értelmében a készülő stratégia alapcélkitűzése nem lehet más, mint a **Dél-alföldi Régió területi elhelyezkedéséből adódó előnyök maximalizálásának támogatása az információtechnológia segítségével a lakosság életminőségének javítása érdekében.**

A lehető legszélesebb körű előnyökhöz jutás érdekében jelen dokumentumban az információs társadalom résztvevői, teljes mértékben megegyeznek a Dél-alföldi Régió szereplőivel, azaz

- a gazdasági élet szereplői (bizonyos kérdésekben kiemelve az informatikai cégeket),
- a közigazgatás, önkormányzatok,
- a civil szféra és a lakosság.

Az informatikai stratégia alapvető célja maradéktalan teljesülése érdek mindhárom csoporthoz kapcsolhatóan megfogalmazható egy-egy kulcs-célkitűzés, mely az egyes csoportoknak nyújt előnyöket.

A Dél-alföldi Régió **forprofit** szervezetei esetén alapelvárás, hogy az Internet által közvetített információk korlátozás nélküli és hatékony hozzáférhetővé tételével, regionális e-marketplace kialakításával a régió gazdasági szereplőit **versenyelőnyökhöz** juttassa.

A **közigazgatás** tekintetében elvárás az on-line szolgáltatások bevezetése, az **e-közigazgatás** mielőbbi megvalósítása. A **civil szféra** jelenti a legszélesebb felhasználói réteget, így ennek felkészítése a létesítendő Internetes szolgáltatások igénybevételére, a megfelelő szintű **digitális alpműveltség** kialakítása a régióban nélkülözhetetlen feladat.

A megfelelő kitörési pontokat a SWOT analízis alapján készítettük el az alábbi módszertan alapján: figyelembe vettük a Régió által megfogalmazott alapcélkitűzések közül azokat, melyek eléréséhez érdemben hozzá tudnak járulni a különböző információtechnológiai beavatkozások. Majd ezeknek kerestük meg a lehetséges találkozási pontjait az eEurope által kijelölt területekhez. A kapott eredményeket egy kétdimenziós mátrixban ábrázoltuk, megjelölve a metszéspontokat. Ez a mátrix képezi a megfogalmazott fejlesztési-beavatkozási lehetőségek alapját.

6. A RITS megvalósítás prioritásainak meghatározása

A kiinduló mátrix a következő:

ICT célmátrix	ifjúság bekapcsolása a digitális korba	olcsó Internet	e-kereskedelem	gyors Internet kutatóknak	SMART Card	Kockázati tőke	Fogyatékosok	online egészségügy	intelligens közlekedés	online kormányzat
A régió nemzetközi és logisztikai szerepköreinek kiépítéséhez szükséges közlekedési és informatikai feltételek megteremtése			1						1	
A régió közlekedéshálózati össze-köttetései javítása										
“Régiótudat” és régiómarketing formálása	1									1
A felsőoktatási és kutató-fejlesztő centrumok közötti együttműködés kialakítása, eredményeik közvetítése a gazdasági szereplők felé						1				
A régióbeli oktató és kutató intézmények, a mezőgazdasági termelők, feldolgozók és szolgáltatók együttműködésére alapozva az agrárszektor szerkezeti és szervezeti megújítása, innovációs képességének fokozása a fenntarthatóság követelményeinek megfelelően			1							
A lakosság és a gazdasági szereplők felkészülésének elősegítése az Európai Unióhoz való csatlakozásra										
A régió felsőfokú és egyéb, nemzetközi szereppel rendelkező centrumainak erősítése a Duna–Körös–Maros–Tisza Eurorégióban belül										
A külgazdasági, kulturális és társadalmi kapcsolatok erősítése			1							1
A gazdasági szerkezet diverzifikálása (elsősorban az egyoldalú mezőgazdasági, tanyás térségekben)										
Vonzó telephelyek kialakítása a gazdasági infrastruktúra összehangolt fejlesztésén keresztül										1
A régióspecifikus termékeket, kulturális javakat előállító szervezetek célzott támogatása			1							
Stratégiai jelentőségű nagyvállalatok megtelepedésének, beágyazódásának segítése, a beszállítói hálózatok kialakításának és bővítésének támogatása, a gazdasági szereplők innovációs készségének javítása			1							
Gyógyhatású termálvízen alapuló, speciális egészségügyi ellátásra, gyógyhatású termékek előállítására és forgalmazására épülő integrált gyógy-idegenforgalom fejlesztése					1			1		
Az iskolarendszerű képzés, szakképzés összehangolása a munkaerő-piaci igényekkel, az átképzés, munkaerő-piaci képzés fejlesztése regionális szintű egyeztetéssel	1									
Környezetkímélő infrastruktúrák összehangolt térségi fejlesztése										
A vidéki térségek és központjai közlekedési elérhetőségének javítása										
A humán szolgáltatások területi ellátó- és alaphálózatának fejlesztése								1		1
A helyi közösség védőháló-szerepének (újja)szervezése, a civil szervezetek támogatása, a helyi és regionális kötődés és szolidaritás erősítése							1			
A határon átnyúló együttműködések kiterjesztése, különös tekintettel a természet- és környezetvédelemre										1
	2	0	5	0	1	1	1	2	1	5

A "regionális célkitűzések – eEuropa" mátrixban számos metszéspont található. Értelemszerűen egy stratégiai programban csak az érdemi és hosszú távú előnyöket jelentő lehetőségekkel lehet komolyabban foglalkozni. A prioritások kijelölése esetén ezekre a lehetőségekre koncentráltunk, a prioritások meghatározásainak szempontjai azonban még kiegészülnek néhány magyarázattal, mind az oszlopok, mind pedig a sorok szerint.:

- Az olcsó Internet biztosítása nem regionális szintű feladat. Esetleg piaci elégtelenségek esetén képzelhető csak el, hogy a rászorult rétegek esetén a használat során felmerülő költségekből bizonyos hányadot átvállal valamilyen támogató szervezet.
- Hasonló a helyzet a gyors Internet eléréssel, ennek a biztosítása is általánosságban túlmutat a regionalitás kérdéskörén.
- A regionális célok esetén is vannak olyan problémák, melyeket nincs mód kezelni a RITS keretein belül, mint például a gazdasági szerkezet diverzifikálása, melyre nyilván nem lehet érdemi hatást gyakorolni ezen a területen, éppúgy, mint a környezetkímélő infrastruktúrák összehangolt térségi fejlesztésére vagy a vidéki térségek és központjai közlekedési elérhetőségének javítására.

Az alaplátrixot áttekintve világosan érzékelhető, hogy a Dél-alföldi Régió célkitűzéseinek megvalósításában két tényező kap meghatározó hangsúlyt, egyrészt az e-kereskedelem területén lehet érdemi lépéseket tenni mindhárom érdekelt-csoport javára (5 metszéspont), másrészt pedig az e-kormányzat fejlesztésben rejlenek komoly lehetőségek (5 metszéspont).

7. A hosszú- közép és rövid távú fejlesztési stratégia elemeinek részletes bemutatása, kapcsolatok a MITS és az eEurope programjaihoz

7.1 A fejlesztési stratégiai kiindulási pontjainak megalapozása

Az általános célok kijelölése esetén megfogalmazódott elvárás, hogy a Dél-alföldi Régió legyen egy innováció-vezérelt versenyképes fiatalos és élhető régió, amely maximálisan képes kihasználni határmenti adottságokban rejlő lehetőségeket.

A helyzetfelmérésben és a regionális várakozásokban többször megfogalmazódott egy IT klaszter létrehozásának lehetősége. Azonban a régióban tapasztalható IT-koncentráció még nem éri el a klaszteresedéshez szükséges szintet. A sikeres nemzetközi példák két fontos tényezőre mutattak rá.

- Egyrészt a tudásintenzív klaszterek létrejöttéhez (és nem létrehozásához!) feltétlenül szükséges egy ún. „kritikus tömeg megléte” egy adott földrajzi koncentrációban. Ez jelenleg a Dél-alföldi Régióban még nem áll rendelkezésre.
- Másrészt a szakértői háttéranyagokban, tanulmányokban gyakran olvasható a klaszter létrehozása, mint cél, mint stratégia, mint feladat stb. A sikeres példák arra is rámutattak, hogy az ilyen kooperációk alulról szerveződő kezdeményezésként jönnek létre, nem pedig valamilyen központi program részeként. Ezért a támogatási beavatkozások maximum odáig terjedhetnek, hogy a kezdeményezéseket próbálják támogatni, például megfelelő környezet kialakításával. Ha az IT szektor már megérett a klaszteresedésre a Dél-alföldi Régióban, akkor annak kézzelfogható jelei lesznek, de ez főként a szektor forprofit szereplőinek döntésén múlik. Csak ekkor lehet érdemi hatást gyakorolni a fejlődésre, ezért a jelen stratégiai dokumentumban ezzel kérdéssel nem tudunk, és nem is szabad beavatkozási oldalról foglalkozni.

Másik oldalról azonban az is világosan megfigyelhető a sikeres külföldi példák alapján, hogy a klaszterek kialakulása ösztönözhető különféle beavatkozásokkal, melyek pontosan a kritikus tömeg létrejöttét gyorsíthatják fel. Ez a megállapítás annak a megfontolásnak tudható be,

hogy egy bizonyos tömeg felett már az ottlévő cégek is elég vonzást jelentenek további cégek megtelepedéséhez. A Dél-alföldi Régióban is vannak nyitott területek, melyek a következő tényezőkből fakadnak:

- Az egyik a finanszírozás területe. Mind a megfelelő számú innovatív cég létrejöttét, mind pedig a klaszter-szervezet kialakulását képes egy megfelelő finanszírozási környezet elősegíteni. Ezen a területen a vissza nem térítendő támogatások, és a kockázati tőke egyaránt kaphat szerepet, valószínűsíthetően erre egy regionális kockázattőke alap lehet az optimális megoldás.
- Szintén sokat segíthet a jó infrastrukturális háttér (digitális infrastruktúra). Az innovatív kis- és középvállalkozások, és így az IT cégek esetén is jelentős segítséget nyújthat egy működő "IT-inkubátorház", vagy akár az egyre népszerűbb spinn-off ház létrejötte. Ebben a környezetben nagyobb esélye van a létrejövő kis cégeknek a megerősödésre, illetve egyáltalán a vállalkozás indítását is ösztönözhetik ezek az intézmények.
- A kritikus tömeg meg nem léteének ellensúlyozását szolgálhatja egy másik – erősebb – kooperációhoz tartozó kapcsolódás. A Dél-alföldi Régió központjában, Szegeden világosan kínálkozik a lehetőség a "biotech-klaszterhez" történő csatlakozásra, melyhez ráadásul a tevékenységekből adódóan is szervesen hozzátartozik egy megfelelő minőségű innovatív információtechnológiai háttér.

Az IT-klaszterrel kapcsolatos megfontolások után röviden bemutatjuk a stratégia kidolgozásának hátterét. A mátrix alapján a stratégia készítői az alábbi módon határozták meg az egyes beavatkozási területekhez kapcsolódó lehetőségek rövid ismertetését:

- Egyrészt a "metszéspontot" megjelölve röviden ismertetésre került az egyes beavatkozások elemi üzenete, egy-egy célállapot kijelölése.
- Másrészt a három szektor szerepe került áttekintésre a programhoz szükséges ember-eszköz-tartalom hármass vetületében.
- Harmadrészt röviden bemutatásra került az egyes beavatkozások közvetlen tartalma.

7.2 A fejlesztési stratégiai elemei

I) Valósuljon meg egy virtuális logisztikai központ a Dél-alföldi régióban, mely a DKMT Eurorégió többnyelvű szállítmányozási információs adatbankja.

	Közszféra	forprofit	Nonprofit
Ember		x	
Eszköz		x	
Tartalom		x	

Cél: A Dél-alföldi Régió stratégiában (és általában minden elemzésben) megfogalmazott "Európai Unió kapuja" földrajzi elhelyezkedésből adódó potenciális előnyök kihasználása a logisztika területén. A virtuális logisztikai központ keretein belül IT támogatással kapjon mindenki releváns üzleti információkat. Ebben az esetben is szükséges a kínálati és a keresleti oldalt egyaránt ellátni a megfelelő információtechnológiai háttérrel.

II) Innovatív ICT szolgáltatások bevezetése a közlekedési alágazatban a közszféra, a magánszféra és a civilszektor együttműködésében.

	közszféra	forprofit	nonprofit
ember			
eszköz	x	x	X
tartalom			

cél: a Dél-alföldi Régió, mint tranzit régió ICT eszközökkel történő erősítése, különösen az innovatív megoldások terjesztésén keresztül. A lakosság komfortérzetének növelése mellett az már középtávon is egy komoly versenytényező lehet, a logisztikai szolgáltatásokkal kiegészülve valószínűsíthető a Régió preferálása a szállítmányozási cégek részéről.

III) A közoktatásban a Sulinet tudásbázisán keresztül oktatási és ismeretterjesztő segédanyagok kifejlesztése és publikálása a Dél-alföldi Régióról.

	közszféra	Forprofit	nonprofit

ember			
eszköz			
tartalom	x	X	x

cél: a Dél-alföldi Régió kulturális-, művészeti- és történelmi multimédiás tananyagainak megalkotása, mely az ifjúság régiótudatának kialakításában egységes alapanyaggal szolgálhat. Ennél a beavatkozásnál különösen a hosszabb távú hatások vonhatnak maguk után konkrét előnyöket, különösen az elvándorlás csökkentése és a régió áttételes támogatása területén.

IV) A meglévő regionális indulólapok és portálok katalogizált linkgyűjteményének felállítása és folyamatos karbantartása magyar, román, szerb, angol, német, francia és olasz nyelven.

	közszféra	forprofit	nonprofit
Ember			
Eszköz			
Tartalom	x	x	x

cél: olyan területi alapon szerveződő program keretén belül azt a "csillagpontot" kijelölni, ahol a Dél-alföldi Régió kaput nyit a világra. Nem újabb tartalmak megalkotásával, egyszerűen a jelenleg meglévő anyagok elérési útjainak rendszerbe szervezésével, adatbázis alapon, üzleti intelligencia szoftverek támogatása mellett (pl: collaborative filtering technikák implementálásával). Azaz cél egy olyan központi felület kialakítása, ahonnan a Régió iránt érdeklődő bármely témában, személyreszabható, megfelelően strukturált linkgyűjteményekhez juthat. A többnyelvűség pedig alapkövetelmény, amelyet feltétlenül szem előtt kell tartania a kialakításakor.

V) Az egyetem köré szerveződő innovatív információtechnológiai kis- és közép vállalkozások finanszírozása regionális PPP keretein belül létrejött kockázati tőke alap(ko)n keresztül.

	Közszféra	forprofit	nonprofit
ember			

eszköz	x	x	x
tartalom			

cél: világosan látható, hogy az innovatív IT kis- és középvállalkozásoknak az egyik legnagyobb problémája az egyedi sajátosságaiknak megfelelő finanszírozás hiánya. Ezért versenyelőnyök gyökerezhetnek egy megfelelő alap felállításában. Azonban csak egy rendkívül jól lehatárolt prioritásokkal rendelkező konstrukció vezethet sikerre, meg kell határozni azokat a részterületeket, ahol a fogadó oldal is megfelelő felkészültséggel bír, különösen a humán kapacitások tekintetében.

VI) A Dél-alföldi Régió agráradottságainak megfelelő webes tudásbázis létrehozása, mely az agrobusiness teljes vertikumát felöleli a támogatási-pályázati lehetőségektől egészen az aktuális piaci információkig.

	Közszféra	forprofit	nonprofit
ember			x
eszköz			x
tartalom			x

cél: Dél-alföldi Régió adottságaiból következően (főleg, ha a határon túli agrárterületeket is figyelembe vesszük) megkerülhetetlen az agrárszektor lehetőségeinek jobb kiaknázása. Ezért egy lehetséges program egy olyan virtuális tudásbázis létrehozása, amely kimondottan a agrárágazat szereplőinek (termelőknek és feldolgozóknak egyaránt) nyújt kézzelfogható előnyöket a jobb piaci lehetőségek feltérképezésén és kiaknázásán keresztül.

VII) A Dél-alföldi Régióban tevékenykedő kis- és középvállalkozások online piactereken történő megjelenésének támogatása.

	Közszféra	forprofit	Nonprofit
ember		x	
eszköz		x	
tartalom		x	

cél: A Dél-alföldi Régió gazdasági szerkezetéből adódóan a jövőben is a kis- és középvállalkozások alkotják a gazdaság gerincét. A nemzetközi stratégiai dokumentumokban (Kisvállalati Charta, Zöld Könyv stb.) is gyakran kitérnek az ezen cégek által realizálható előnyökre, ha kiaknázzák az információtechnológiában rejlő lehetőségeket. Ezért a Régióban is fokozott figyelmet kell fordítani erre a területre különösen a cégek új piacokon történő megjelenését támogató beavatkozásokra.

VIII) Duna–Körös–Maros–Tisza Eurorégió többnyelvű webes megjelenítése lakossági, befektetői és turisztikai aspektusból.

	Közszféra	Forprofit	nonprofit
ember			
eszköz			
tartalom	X	X	x

cél: olyan webes tartalom létrehozása mely az Eurorégió történetét, kultúráját, különösen turisztikai szempontból katalogizálja, bemutatja. Az eljárás módszertana hasonló az IV pontban említetthez, ebben az esetben is a cél egy olyan "nyitóoldal" létrehozása, amely nem újabb anyagokat hoz létre, hanem a már meglévőket szintetizálja és strukturálva adaptálja, kiegészítve a továbblinkelési lehetőségekkel, üzleti intelligencia és többdimenziós adattárház megoldásokkal.

IX) A Dél-alföldi Régió kiemelt gazdasági területeinek (ipari park, inkubátorház, vállalkozási övezetek) ICT-technológiákkal és szélessávú Internet hozzáféréssel történő fejlesztése.

	Közszféra	forprofit	Nonprofit
Ember			
Eszköz	x	x	X
Tartalom			

cél: A különböző vállalkozási területek az egész országban bárhol megtalálhatók. Versenyelőnyt jelenthet az új betelepülők által folytatott versenyben, ha a Dél-alföldi Régió

található ipari parkok, inkubátorok stb. IT szolgáltatáscsomaggal is bírnak. Ezért célkitűzés, hogy ún. "digitális infrastruktúrát" kapjon mindenki, ezzel a többlet szolgáltatással legyenek versenyelőnyben a Dél-alföldi Régió ipari parkjai a többiekhez képest. Ez a lehető legtágabban kell értelmezni, az alapfunkcióktól (szélessáv, weblap), egészen az inkubáció keretein belül nyújtható szolgáltatásokig (rendszergazda, információtechnológiai segítségnyújtás, helpdesk, webdesign stb).

X) Regionális kultúr- és program adatbank felállítása, mely a Régió szervezeteinek online-marketing lehetőséget teremt.

	Közszféra	Forprofit	nonprofit
Ember			
Eszköz			
Tartalom	X	x	x

cél: A Dél-alföldi Régió életében a turizmus az egyik kitörési pont (konferencia turizmus, fesztivál turizmus, falusi turizmus). A különböző gazdaságfejlesztés stratégiákban megfogalmazott célokat az információtechnológia eszközeivel is támogatni lehet. Ebben az esetben is a "csillagpontos" megoldás lehet a célravezető, létre kell hozni egy olyan kezdőlapot, amelyről a potenciális látogató minden érdemi kérdésben tájékozódhat az Internet segítségével.

XI) Megfelelő B2B, valamint webinariumok kialakítása, ahol a jelentősebb gazdasági szereplők tájékozódhatnak a Dél-alföldi Régió gazdaságfejlesztési lehetőségeivel kapcsolatban, illetve érdemben véleményeket nyilváníthatnak a fejlesztési irányok kijelölésével és megvalósulásával kapcsolatban.

	Közszféra	Forprofit	nonprofit
ember	X	x	x
eszköz			
tartalom			

cél: A felmérések alapján gyakori problémát jelent, hogy fejlesztési beavatkozások esetén pontosan az érdekeltekkel nem egyeztet senki a döntéshozók közül, azaz sem ismereteik nincsenek az egyes programokkal kapcsolatban, sem pedig nem tudnak hatást gyakorolnia fejlesztési irányokra. Ebben az esetben az a cél, hogy a Dél-alföldi Régió gazdaságfejlesztésével kapcsolatban elinduljon egy társadalmi párbeszéd az ICT technológiák maximális támogatásával. Ez már középtávon is megalapozottabb gazdaságfejlesztési programokhoz vezethet.

XII) A Dél-alföldi Régió gyógy-turizmusát összefogó chipkártya-rendszer kialakítása, regionális lojalitási program elindítása a forprofit szereplők bevonásával ("Dél-alföld Kártya" a Balaton- és Budapest kártyák adaptációjával).

	Közszféra	forprofit	nonprofit
ember			
eszköz	X	X	x
tartalom			

cél: A regionális fejlesztési stratégiák általában kitérnek a gyógy-turizmusból realizálható előnyökre. Rendkívül felhasználóbarát megoldás egy intelligens kártyarendszer megalkotása. Világosan érzékelhető tendencia, hogy a felhasználók körében egyre közkedveltebbek az ilyen jellegű megoldások. Érdemi versenyelőny érhető el egy regionális szinten koordinált olyan kártyaprogrammal, amely a Dél-alföld összes ilyen jellegű szereplőjét tömöríti.

XIII) Gyógyturizmus-online: Dél-alföldi gyógy-turizmus webes adatbank kialakítása

	közszféra	Forprofit	Nonprofit
ember			
eszköz			
tartalom	x	X	X

cél: a IV. pontban megfogalmazott technológiára épülő, korlátlanul és folyamatosan bővíthető Internetes adatbázis, linkekkel a különféle szolgáltatásokhoz, szervezetekhez, amely teljes mértékben lefedi a Dél-alföldi Régióban kínált gyógy-turizmussal kapcsolatos lehetőségeket.

XIV) Színvonalas e-learning tananyagok elérésének biztosítása a teleház-hálózaton keresztül.

	közszféra	forprofit	Nonprofit
Ember			
Eszköz			
Tartalom	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>X</i>

cél: A teleház hálózatban rejlő kapacitások még nincsenek megfelelő mértékben kihasználva. Egy lehetőség az általános tudásszint növelésére a teleházakkal szoros együttműködésben a lakosság általános ismereteinek erősítése azzal, hogy elérhetővé tesszük az oktatási célú tananyagokat.

XV) Hátrányos helyzetben élők digitális írástudásának fejlesztése (kiegészítve esetleg az olcsóbb Internet-hozzáférés támogatásával)

	közszféra	forprofit	nonprofit
ember	x	x	x
eszköz			
tartalom			

cél: Az információtechnológiában rejlő lehetőségek mindenképp megnövelik a különböző hátrányos helyzetű rétegek hozzáférését egy jobb életminőséghez. Azonban fel kell ismerni, hogy – mint a való világban is – ugyanúgy a virtuális világban is külön kell velük foglalkozni. Ennek a felismerésnek a megtétele és tudatosítása az első lépés beavatkozások során. Ezért a keresleti és kínálati oldalról egyaránt tudatosítani kell ezt a tényt. Szükséges egy társadalmi kohéziós program indítása, ahol folyamatos párbeszéd mellett artikulálnak az igények. Csak ezt követően lehet egyrészt a hátrányos helyzetűeknek programokat indítani. Másrészt a különböző programok kínálati oldalán is olyan megoldásokat kell alkalmazni, amelyek az igényeinek megfelelőek.

XVI) A bio- és egészségipari kutatásokhoz potenciális kapcsolódó IT kis- és közép vállalkozások számára létrehozott inkubátor/spinn-off ház létesítése Szegeden.

	közsféra	Forprofit	nonprofit
ember			
eszköz			
tartalom			

cél: Az információtechnológiában rejlő lehetőségek kihasználását megkönnyítő védett környezet létrehozása az IT cégeknek, mely szorosan és szervesen kapcsolódik a biotechnológiai cégek igényeihez. Középtávon ez a beavatkozás hátteret teremthet az IT-klaszterhez szükséges kritikus tömeg létrejöttéhez.

Az elméleti megfontolásokban bemutatott módszertan alapján a tervezés következő lépése a feltérképezett kitörési pontok összevetése a 2007-2013-ra vonatkozó elképzelésekkel. Az összevetés két célt szolgál: egyrészt kijelöli a lehetséges kapcsolódási pontokat, melyek átnyúlnak a tervezési periódusokon, másrészt az esetleges lefedetlen területek is megmutatkoznak az elemzés során.

A 2007-2013-ra kijelölt átfogó regionális célok korrelációt mutatnka a megelőző időszakban lefektetett alapértékekkel, mivel a következő periódusban az alábbi három alapcél kell szem előtt tartania különböző beavatkozásoknál:

- a Régió versenyképességének javítása,
- az elmaradott területek felzárkóztatása és
- a fenntartható fejlesztés megvalósítása.

A három alapcélkitűzés teljesülése érdekében megfogalmazott prioritások az alábbi területekre koncentrálnak a munkaanyagban:

- a Régió közelítése a potenciális piacokhoz,
- a bio- és egészségipari kutatások fejlesztése,
- gazdasági szerkezetváltás,

- egészségipari szolgáltatások fejlesztése,
- elmaradott területek gazdasági-társadalmi-környezeti revitalizálása és
- fenntartható fejlődés, illetve örökségvédelem.

Áttekintve a 2000-ben megfogalmazott és 2007-re kijelölt prioritásokat számos átfedés fedezhető fel, illetve látható, hogy néhány területen újabb lehetőségek is megnyílnak a fejlesztési beavatkozásokra. A párhuzamosságok és az esetleges hiányok feltérképezésére egy hasonló mátrixot alkalmazunk, mint az előzőekben. A mátrix soraiban helyezzük el a 2007-2013-as periódusra megfogalmazott prioritásokat, míg az oszlopaiban továbbra is az eEurope által kijelölt területek szerepelnek. Ezt követően a fejlesztési stratégiai 15 elemét helyeztük el a mátrixban. Ezek a beavatkozások továbbra is szolgálhatják a stratégiában megfogalmazott célkitűzéseket és továbbra is kapcsolódnak az Európai Unió által megfogalmazott szellemiséghez is.

	ifjúság	olcsó Internet	e-ker	gyors Internet kutatóknak	SMART Card	Kockázati tőke	Fogyatékosok	online eü	intelligens közlekedés	e-korm.
a Régió közelítése a potenciális piacokhoz			I,VII						II,	
a bio- és egészségipari kutatások fejlesztése,										
gazdasági szerkezetváltás,			VI, XI,			V,				IX,
egészségipari szolgáltatások fejlesztése					XII,					XIII,
elmaradott területek gazd.-társ.-körny. Revitalizálása	XIV,						XV,			
fenntartható fejlődés, illetve örökségvédelem.	III,		X,							IV,

Forrás: saját szerkesztés

A táblázatot áttekintve megfigyelhető, hogy egyetlen célkitűzéstől eltekintve mind illeszthető a 2007-től érvényes alapcélkitűzésekhez is, azaz az általunk megfogalmazott 15 elem valószínűsíthetően a jövőben is aktuálisak marad. Az egyetlen el nem helyezhető tényező a "VIII) Duna–Körös–Maros–Tisza Eurorégió többnyelvű webes megjelenítése lakossági, befektetői és turisztikai aspektusból". A stratégia készítőinek viszont meggyőződése, hogy ezt a területet továbbra is kitüntetett figyelemmel kell kezelni, mivel a határon túli területek továbbra is stratégiai fontosságú partnerei a Dél-alföldi Régiónak.

Továbbá az is leolvasható a táblázatból, hogy egy prioritáshoz „a bio- és egészségipari kutatások fejlesztéséhez” nem tartozik semmilyen beavatkozás. Természetesen a terület kulcsfontosságú a Dél-alföldi Régiónak, ezért feltétlenül szükséges ezen a területen is megteremteni a megfelelő információtechnológiai háttérrel. Meggyőződésünk, hogy az IT-szektor szervesen tud kapcsolódni a biotechnológiához, már középtávon is felléphetnek szinergikus hatások, a két tevékenység térbeli koncentrációja előnyöket eredményezhet mindkét szektor számára. Azonban a beavatkozásokkal kapcsolatos bevezetésben már tárgyaltuk, hogy ezen a területen csak fokozott óvatossággal és körültekintően szabad beavatkozni a tényleges fejlesztési hatások elérése érdekében. Valószínűsíthetően a megfelelő infrastrukturális háttér kialakítása lehet az adott tervezési időszakban a szükséges és elégséges lépés, mellyel a biotech- és az IT-klaszter egyaránt támogatható. A gazdaságfejlesztési programot hasonló struktúrában ábrázolhatjuk az előzőekkel, kijelölve ezzel a tizenhatodik fejlesztési lehetőséget.

8. RITS programok, (pilot) projektek meghatározása, célok, határidők, költségek, mutatószám rendszer

A helyzetelemzés és a SWOT analízis alapján egyértelművé vált, hogy két stratégiai kitörési pont áll a Dél-alföldi Régió előtt:

- egyrészt az e-kormányzatban rejlő lehetőségek kihasználása a régióban élő lakosság életminőségének javítása céljából,
- másrészt a tágran értelmezett e-kereskedelem által elérhető hasznok maximalizálása a Dél-alföldi Régió gazdaságában.

Mivel a fejlesztési források korlátozottan állnak rendelkezésre, ezért – az uniós koncentráció alapelveivel összhangban – a programkidolgozás esetén a stratégia készítői erre a két potenciális sikerfaktorra koncentráltak. Eme két kitörési ponthoz rendelhető hozzá az előző fejezetben ismertetett programok jelentős hányada, és ezekhez a programokhoz lehet akár egymást erősítő (pilot) projekteket generálni az egyes beavatkozási területeken. Ezzel együtt természetesen mind a 16 lehetőséget részleteiben elemezzük, azonban ha esetleg szelektálni kell az egyes programok között, akkor az e-kereskedelemre és az e-közigazgatásra javasolt az erőforrásokat koncentrálni. A programozási módszertan az előző fejezetben megalkotott 3x3-as „szektor-hozzárendelés mátrixokon” alapul.

A kidolgozás során minden részfeladathoz hozzárendelésre kerülhetnek a kitűzött célok, illetve a javasolt lépések. Értelemszerűen – a feladatok jellegéből adódóan – a szükséges források mértéke nagymértékben függ a kidolgozottság eléri kívánt fokától. Mind a 16 programelemnél az alábbi határidőket és mutatószámrendszer javasoljuk.

2007-ig partnerségi programok kidolgozása, együttműködési megállapodások előkészítése

Cél: partnerség kialakítása a mátrixban megjelölt szereplők között. A 2007-ig hátralévő időszakban egyrészt elő kell készíteni az „ember” tényezőjéhez tartozó kooperációs, partnerségi viszonyt, létre kell hozni azokat a formációkat, együttműködéseket, akik a 16 elemet meg tudják valósítani. Másrészt a 2007-ig tartó időszakba újabb forrás már nem

vonható be a stratégiai megvalósításához az EU-s és hazai pályázati alapokból, de ezen időszak alatt kialakulhatnak azok a konzorciumok, amik sikeresen indulhatnak majd 2007 után a pályázatokon.

Határidő: 2007 évvége

Mutatószám: %-os a programhoz csatlakozó szervezetek száma / az adott területen tevékenykedő regionális szervezetek száma

2010-ig „eszköz” fejlesztés

Cél: a 16 program elemhez tartozó digitális infrastruktúra kialakítása. A 2007-ig kialakuló együttműködések, konzorciumok ezen időszak alatt lebonyolíthatják azon eszközpark kiépítését, annak a digitális infrastruktúrának a beszerzését, mely a programelemek működéséhez szükséges

Határidő: 2010 évvége

Mutatószám: beszerzett új eszközök és eljárások, valamint betanításon résztvettek száma

2012-ig „tartalom” fejlesztés

Cél: A tartalomszolgáltatás folyamatossá tétele, a működés, adatfeltöltés és információ szolgáltatás folyamat jellegű munkáinak megszervezése, a felhasználhatóság szintjének folyamatos növelése

Határidő: 2012 évvége

Mutató: rendelkezésre állás 99%-os minden tartalomszolgáltatás esetén

9. A RITS stratégia megvalósításának folyamata és eszközei – a lehetséges szervezeti és pénzügyi keretek megjelölése, a megvalósítás alternatívái.

A RITS stratégia konkrét megvalósításáról és különösen a felhasználható forrásokról csak nagy vonalakban lehet nyilatkozni, hiszen EU szinten is az anyag elkészítésével egyidőben zajlik az EU költségvetés véglegesítése. Az bizonyos, hogy a rendelkezésre álló források jelentős mértékben meg fognak növekedni, azonban fontos és bizonytalan kérdés az egyes területek abszorpciós képessége. Pontosan ezért is kell különös hangsúlyt fektetni az előző fejezetben ismertetett partnerségek kiépítésére 2007-ig, mert a már működő együttműködések komoly segítséget nyújthatnak a források hatékony elköltésében.

A megvalósítással kapcsolatban először röviden ismertetjük azokat a tényezőket, melyek alapján szinte biztosan állítható, hogy az előzőekben ismertetett programok megvalósítására biztosan lesz elég forrás, ismertetjük a fejlesztésekkel kapcsolatos nyolc nyalábot, majd mind a 15 kitörési ponthoz hozzárendelünk egy szereplőhalmazt, amely a potenciális résztvevőket tartalmazza, illetve megemlítjük a lehetséges finanszírozási alternatívákat, értelemszerűen e jelenlegi operatív programok rendszerének fogalomhasználatával.

Ha áttekintjük az Európai Unió 2007-2013-as tervezési időszakra vonatkozó célkitűzéseit és pénzügyi terveit, akkor egyértelmű, hogy Magyarország 2007-től az uniós támogatások újabb ugrásszerű növekedésére számíthat. Az Európai Uniótól érkező (bruttó) források elérik majd a bruttó hazai termék 4%-át. Ennek a közel 25 milliárd eurós keretnek a felhasználása azonban csak egy lehetőség, a támogatáspolitikai szereplőin múlik, hogy milyen arányban sikerül a lehívható forrásokat felhasználni. Pontosan ezért említjük meg újra, hogy a források ilyen mérvű bővülése a Dél-alföldi Régió számára is egy lehetőség, mellyel élni kell. Másik oldalról az uniós források ilyen növekménye azt is eredményezi, hogy az uniós finanszírozású támogatások és kapcsolódó beruházások az egész állami fejlesztéspolitika erőforrásainak jelentős hányadát (valószínűsíthetően több mint 2/3-át) adják majd. Ezért az egyéb fejlesztésekre szánt források valószínűleg szűkülnek.

A fejlesztésre szánt források allokálását jelentősen befolyásolja, hogy egy adott országban mely területekre fordítanak fokozott figyelmet. A hosszútávú fejlesztési koncepcióban négy irányt jelölt ki az Országgyűlés:

- a gazdaság versenyképességének erősítése,
- foglalkoztatás bővítése,
- társadalmi összetartozás,
- környezeti, természeti erőforrások és az életminőség más elemeinek fejlesztése.

Az Európa Terv – mely az uniós források elosztására gyakorol hatásokat a következő periódusra az uniós alapelveknek megfelelő irányokat jelölt ki, melyek összecsengenek a fejlesztési koncepcióban megfogalmazottakkal.. Ennek értelmében a fejlesztési beavatkozások négy stratégiai pillére:

- Társadalmi és gazdasági kohézió
- Az ország versenyképességének javítása
- Tudásvezérelt és megújuló társadalom
- A fenntartható fejlődés elvének érvényesítése

Az ismertetett elképzelések megvalósítása nyolc stratégiai nyalábon nyugszik, minden egyes nyaláb esetén feltüntettük a felelős minisztériumot is:

- egészséges társadalom (Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium),
- okos, művelt társadalom (Oktatási Minisztérium),
- aktív társadalom (Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium),
- információs társadalom (Informatikai és Hírközlési Minisztérium),
- versenyképes gazdaság (Gazdasági és Közlekedési Minisztérium),
- felzárkózó vidék (Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium),
- élhető környezet (Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium),
- dinamikus településrendszer (Európai Integrációs Ügyek Koordinációjáért Felelős Tárca Nélküli Miniszter).

Továbbá az is egyértelműen látszik, hogy a régiók sokkal komolyabb szerepet kapnak a következő periódusban, azaz a megnövekedett szereppel megnövekedett felelősség is jár. Ezen azt értjük, hogy a Régióon múlik a siker vagy a sikertelenség elérése. Ezért a regionális fejlesztés alapfeladata a sikeres programok érdekében:

- A valós igényeken alapuló tervezés,
- Az eredményes projekt-előkészítés
- Az integrált helyi fejlesztési kapacitás és
- A hatékony végrehajtás

A további érvek ismertetése helyett kijelentjük, hogy meggyőződésünk, hogy **a Dél-alföldi Régióban rendelkezésre fognak állni az IT stratégia megvalósításához szükséges források**. A támogatási irányokból megállapítható, hogy szinte minden területre várhatók támogatások, következésképp az informatikai stratégiában lefektetett célok megvalósításának finanszírozási lehetőségei is biztosítottak. Inkább az az érdemi kérdés véleményünk szerint, hogy képes lesz a Régió ezeket a forrásokat lehívni, illetve generálódnak-e olyan projektek, melyek érdemi és hosszabb távon is fennmaradó pozitív hatással bírnak a Dél-alföldi Régió gazdaságának egészére. Ezen bevezető megjegyzések után nagy vonalakban ismertetjük az egyes programokhoz tartozó potenciális érdekelteket/szereplőket, illetve a lehetséges forrásokat. Értelemszerűen a Regionális Operatív Programon belül rejlő lehetőségeket, és az IHM támogatásait nem tüntettük fel finanszírozási alternatívaként, mivel ezek minden egyes pontnál megjelölhetők.

I) Valósuljon meg egy virtuális logisztikai központ a Dél-alföldi régióban, mely a DKMT Eurorégió többnyelvű szállítmányozási információs adatbankja.

Potenciális szereplők: forprofit oldalról a szállítványozó cégek és érdekképviselőik, a Régióban található logisztikai szervezetek. Szükséges egy koordinátor szervezet kijelölése, amely a partnerség-építésben és a tartalommal való feltöltésben játszik szerepet. Az informatikai megvalósításra egy – a szükséges kompetenciákkal – felruházott cég javasolt, megfelelő versenyeztetés után.

Potenciális források: GVOP, ágazati uniós források

II) Innovatív ICT szolgáltatások bevezetése a közlekedési alágazatba a közszféra, a magánszféra és a civilszektor együttműködésében.

Potenciális szereplők: gyakorlatilag a régió egészének azon hányada, amely érintett a közlekedésben, képes és akar tenni a javulásért. Valószínűsíthetően a közszférának kell lenni a kezdeményezőnek, a másik két szektor később csatlakozhat. Érdemi szerep juthat a civil szférának, ld. Autoklub jellegű szerveződések.

Potenciális források: GVOP, GKM erre szánt forrásai, ágazati uniós források, speciális esetekben AVOP és KIOP, illetve a felelő minisztériumok egyéb támogatásai.

III) A közoktatásban a Sulinet tudásbázisán belül oktatási és ismeretterjesztő segédanyagok kifejlesztése és publikálása a Dél-alföldi Régióról.

Potenciális szereplők: Helyi önkormányzatok és iskolák, Sulinet megfelelő szervezetei, a Régió felsőoktatási intézményei, illetve egyéb oktatási intézmények, könyvtárak.

Potenciális források: HEFOP és OM források főként

IV) A meglévő regionális indulólapok és portálok katalogizált linkgyűjteményének felállítása és folyamatos karbantartása magyar, román, szerb, angol, német, francia és olasz nyelven.

Potenciális szereplők: különböző szintű önkormányzatok, illetve a konkrét megvalósításért felelő vállalkozások.

Potenciális források: GVOP, BM, esetleg Európai Integrációs Ügyek Koordinációjáért Felelős Tárca Nélküli Miniszter

V) Az egyetem köré szerveződő innovatív információtechnológiai kis- és középvállalkozások finanszírozása regionális PPP keretein belül létrejött kockázatitőke-alapo(ko)n keresztül.

Potenciális szereplők: Szegedi Tudományegyetem, forprofit befektetők, regionális önkormányzat, az alap kijelölt menedzsmentje.

Potenciális források: PM, GKM, esetleg GVOP, illetve különböző uniós kockázatitőke-társaságok, uniós közösségi finanszírozású kockázatitőke-alapok, különösen a Strukturális Alapok támogatásával

VI) A Dél-alföldi Régió agráradottságainak megfelelő webes tudásbázis létrehozása, mely az agrobusiness teljes vertikumát felöleli a támogatási-pályázati lehetőségektől egészen az aktuális piaci információkig.

Potenciális szereplők: Jelentősebb élelmiszeripari cégek és agrárvállalkozások, termelői szövetségek, érdekképviseltek, adatszolgáltatók, különböző forrásfigyelő intézmények és a konkrét megvalósítók.

Potenciális források: AVOP és FVM egyéb forrásai, esetleg GKM

VII) A Dél-alföldi Régióban tevékenykedő kis- és középvállalkozások online piactereken történő megjelenésének támogatása.

Potenciális szereplők: kis- és középvállalkozások és érdekképviselői szervek, kamarák, vállalkozásfejlesztési alapítványok

Potenciális források: GVOP és GKM egyéb forrásai, uniós vállalkozásfejlesztési források (pl. IV. KKV-program), esetleg KÜM különböző támogatásai.

VIII) Duna–Körös–Maros–Tisza Eurorégió többnyelvű webes megjelenítése lakossági, befektetői és turisztikai aspektusból.

Potenciális szereplők: Hazai és határon túli különböző szintű önkormányzatok, turisztikai szervezetek, az ágazatban tevékenykedő gazdasági társaságok, érintett civil szervezetek.

Potenciális források: GVOP, nemzeti turisztikai támogatások, határon átnyúló együttműködések támogató közösségi források.

IX) A Dél-alföldi Régió kiemelt gazdasági területeinek (ipari park, inkubátorház, vállalkozási övezetek) ICT-technológiákkal és szélessávú Internet hozzáféréssel történő fejlesztése.

Potenciális szereplők: elsősorban az adott objektumokat működtető szervezetek, érintett önkormányzatok és kistérségi társulások, forprofit szereplők.

Potenciális források: GVOP, esetleg bizonyos területfejlesztési támogatások.

X) Regionális kultúr- és program adatbank felállítása, mely a Régió szervezeteinek online-marketing lehetőséget teremt.

Potenciális szereplők: érintett szervezetek, civil szféra, kistérségi társulások, konkrét megvalósítók.

Potenciális források: turisztikai támogatási források, esetleg FVM vagy Európai Integrációs Ügyek Koordinációjáért Felelős Tárcánélküli Miniszter.

XI) Megfelelő B2B, valamint webináriumok kialakítása, ahol a jelentősebb gazdasági szereplők tájékozódhatnak a Dél-alföldi Régió gazdaságfejlesztési lehetőségeivel kapcsolatban, illetve érdemben véleményeket nyilváníthatnak a fejlesztési irányok kijelölésével kapcsolatban.

Potenciális szereplők: területi egységek önkormányzatainak gazdaságfejlesztésért felelős egységei, helyi vállalkozók és érdekképviselői szervek, kamarák és vállalkozásfejlesztési alapítványok, különböző gazdaságfejlesztési önszerveződések.

Potenciális források: GVOP, az erre a célra elkülönített uniós források

XII) A Dél-alföldi Régió gyógyturizmusát összefogó chipkártya-rendszer kialakítása, regionális lojalitási program kialakítása a forprofit szereplők bevonásával („Dél-alföld Kártya” a Balaton- és Budapest kártyák adaptációjával).

Potenciális szereplők: gyógyturizmusban érintett gazdasági társaságok és egészségügyi intézmények, regionális és helyi önkormányzatok, esetlegesen bevonható kártya-társaság, NJSZT Intelligens Kártyafórum

Potenciális források: GVOP, turisztikai támogatási források, SzCSM, illetve esetleg FMM.

XIII) Gyógyturizmus-online: Dél-alföldi gyógy-turizmus webes adatbank kialakítása

Potenciális szereplők: gyógyturizmusban érintett gazdasági társaságok és egészségügyi intézmények, regionális és helyi önkormányzatok, esetlegesen bevonható kártya-társaság

Potenciális források: GVOP, turisztikai támogatási források, SzCSM, illetve esetleg FMM.

XIV) Színvonalas e-learning tananyagok elérésének biztosítása a teleház-hálózaton keresztül.

Potenciális szereplők: Régióban található különböző oktatási intézmények, teleházak szövetsége, könyvtárak.

Potenciális források: HEFOP és OM, esetleg AVOP

XV) Hátrányos helyzetben élők digitális írástudásának fejlesztése (kiegészítve esetleg az olcsóbb Internet-hozzáférés támogatásával)

Potenciális szereplők: hátrányos helyzetben élők érdekképviseleti szervezetei és önszerveződései, specializálódott képző intézmények

Potenciális források: HEFOP és OM, illetve SzCsM, FMM.

XVI) A bio- és egészségipari kutatásokhoz potenciális kapcsolódó IT kis- és középvállalkozások számára létrehozott inkubátor/spinn-off ház létesítése Szegeden.

Potenciális szereplők: Szegedi Egyetem és különböző kutatóintézetek, innovatív IT kis- és középvállalkozások, külső befektetők (PPP esetén)

Potenciális források: HEFOP, GVOP, GKM és OM források, illetve különböző hazai és uniós kutatástámogatási alapok, programok.